

Βρυξέλλες, 5.3.2020
COM(2020) 152 final

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

Μια Ένωση ισότητας — Στρατηγική για την ισότητα των φύλων 2020-2025

ΠΡΟΣ ΜΙΑ ΕΥΡΩΠΗ ΜΕ ΙΣΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ

«Σε όλες τις δράσεις της, η Ένωση επιδιώκει να εξαλειφθούν οι ανισότητες και να προαχθεί η ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών.»

Άρθρο 8 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης

«Θα πρέπει να είμαστε περήφανοι γι' αυτά που έχουμε καταφέρει και φιλόδοξοι ως προς αυτά που θέλουμε να επιτύχουμε.»

Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν, πρόεδρος της Επιτροπής
Πολιτικές κατευθύνσεις

Η Ένωση οφείλει να προωθεί την ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών σε όλες τις δραστηριότητές της που απαιτούνται από τις Συνθήκες. Η ισότητα των φύλων συνιστά βασική αξία της ΕΕ, θεμελιώδες δικαίωμα¹ και κεφαλαιώδη αρχή του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων². Αντανακλά την ίδια μας την υπόσταση. Αποτελεί επίσης ουσιώδη προϋπόθεση για μια καινοτόμο, ανταγωνιστική και ακμάζουσα ευρωπαϊκή οικονομία. **Στις επιχειρήσεις, την πολιτική και την κοινωνία στο σύνολό της μπορούμε να αξιοποιήσουμε πλήρως τις δυνατότητές μας μόνο αν εκμεταλλευτούμε όλα τα ταλέντα και την πολυμορφία μας.** Η ισότητα των φύλων συνεπάγεται περισσότερες θέσεις εργασίας και μεγαλύτερη παραγωγικότητα³ —δυνατότητες που πρέπει να αξιοποιήσουμε, καθώς ενστερνιζόμαστε **την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση** και ανταποκρινόμαστε στις δημογραφικές προκλήσεις μας.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση πρωτοστατεί παγκοσμίως σε θέματα ισότητας των φύλων: Οι 14 από τις 20 χώρες με τις υψηλότερες επιδόσεις στον κόσμο όσον αφορά την ισότητα των φύλων είναι κράτη μέλη της ΕΕ⁴. Χάρη στη στέρεη νομοθετική και νομολογιακή βάση που έχει διαμορφωθεί για την ίση μεταχείριση⁵, τις προσπάθειες για τη συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου⁶ σε διάφορους τομείς

¹ Βλ. άρθρο 2 και άρθρο 3 παράγραφος 3 της ΣΕΕ και άρθρα 8, 10, 19 και 157 της ΣΛΕΕ, καθώς και άρθρα 21 και 23 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ.

² https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/social-summit-european-pillar-social-rights-booklet_el.pdf.

³ Έως το 2050 η βελτίωση της ισότητας των φύλων αναμένεται ότι θα οδηγήσει σε αύξηση του κατά κεφαλήν ΑΕΠ της ΕΕ κατά 6,1-9,6%, ποσοστό που ισοδυναμεί με αύξηση ύψους 1,95 έως 3,15 τρις. ευρώ: <https://eige.europa.eu/gender-mainstreaming/policy-areas/economic-and-financial-affairs/economic-benefits-gender-equality>.

⁴ Όσον αφορά την υλοποίηση του Στόχου Βιώσιμης Ανάπτυξης αριθ. 5 για την ισότητα των φύλων, σύμφωνα με τον δείκτη του EM2030 για την ισότητα των φύλων το 2019 στο πλαίσιο των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης: <https://data.em2030.org/em2030-sdg-gender-index/>.

⁵ Η ΕΕ έχει εκδώσει έξι οδηγίες που αφορούν την ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών στον χώρο εργασίας, την αυτοαπασχόληση, την πρόσβαση σε αγαθά και υπηρεσίες, την κοινωνική ασφάλιση, την εγκυμοσύνη και τη μητρότητα, καθώς και την άδεια για οικογενειακούς λόγους και τις ευέλικτες ρυθμίσεις εργασίας για τους γονείς και τους φροντιστές. Σταδιακά, οι οδηγίες αυτές έχουν καθιερώσει από κοινού ένα νομικό πρότυπο σε ολόκληρη την Ευρώπη το οποίο διασφαλίζει ευρεία προστασία από τις διακρίσεις. Πολλές υποθέσεις που παραπέμφθηκαν στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης ενίσχυσαν περαιτέρω την αρχή της ισότητας και απένεμαν δικαιοσύνη στα θύματα διακρίσεων.

⁶ Σύμφωνα με το άρθρο 3 στοιχείο γ) της σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας, ως «φύλο» νοούνται «οι κοινωνικά δημιουργημένοι ρόλοι, συμπεριφορές, δραστηριότητες και ιδιότητες που μια δεδομένη κοινωνία θεωρεί κατάλληλα για τους άνδρες και τις γυναίκες».

πολιτικής, καθώς και τη νομοθεσία για την αντιμετώπιση ιδιαίτερων ανισοτήτων, η ΕΕ έχει σημειώσει σημαντική πρόοδο όσον αφορά την ισότητα των φύλων τις τελευταίες δεκαετίες.

Ωστόσο, κανένα κράτος μέλος δεν έχει επιτύχει πλήρη ισότητα των φύλων και η πρόοδος εξακολουθεί να συντελείται με αργούς ρυθμούς. Κατά μέσο όρο, τα κράτη μέλη έλαβαν 67,4/100 βαθμούς στον δείκτη ισότητας των φύλων της ΕΕ για το 2019⁷, βαθμολογία η οποία έχει βελτιωθεί κατά μόλις 5,4 βαθμούς από το 2005.

Δυστυχώς, η πρόοδος όσον αφορά την ισότητα των φύλων δεν είναι ούτε αναπόφευκτη ούτε μη αναστρέψιμη. Γι' αυτό, πρέπει να της δώσουμε νέα ώθηση. Αν και το χάσμα μεταξύ των φύλων γεφυρώνεται στην εκπαίδευση, διατηρείται στην απασχόληση, τις αμοιβές, τις ευθύνες φροντίδας, τις θέσεις εξουσίας και τις συντάξεις. Παραμένει υπερβολικά μεγάλος ο αριθμός εκείνων που παραβιάζουν την αρχή της ισότητας των φύλων, υιοθετώντας σεξιστική και ρατσιστική ρητορική μίσους και εμποδίζοντας τη δράση κατά της έμφυλης βίας και των έμφυλων στερεοτύπων. Τα επίπεδα της έμφυλης βίας και παρενόχλησης παραμένουν ανησυχητικά. Το κίνημα #MeToo ανέδειξε την έκταση του σεξισμού και της κακοποίησης που εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν οι γυναίκες και τα κορίτσια. Ταυτόχρονα, ενδυνάμωσε τις γυναίκες σε όλο τον κόσμο ώστε να μιλήσουν πλέον ανοικτά για τις εμπειρίες τους και να προσφύγουν στη δικαιοσύνη.

Η παρούσα στρατηγική διαμορφώνει το πλαίσιο των εργασιών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την ισότητα των φύλων και καθορίζει τους στόχους πολιτικής και τις βασικές δράσεις για την περίοδο 2020-2025⁸. Στόχος της είναι να δημιουργηθεί μια Ευρώπη με ισότητα των φύλων, όπου η έμφυλη βία, οι διακρίσεις λόγω φύλου και η διαρθρωτική ανισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών θα αποτελούν παρελθόν. Μια Ευρώπη στην οποία γυναίκες και άνδρες, κορίτσια και αγόρια, σε όλη την πολυμορφία τους⁹, θα είναι ίσοι. Όπου θα είναι *ελεύθεροι* να χαράξουν την πορεία που επιλέγουν στη ζωή τους, θα έχουν ίσες ευκαιρίες *ανέλιξης* και θα μπορούν να συμμετέχουν ισότιμα και να *αναλαμβάνουν ηγετικό ρόλο* στην ευρωπαϊκή κοινωνία μας.

Η υλοποίηση αυτής της στρατηγικής θα ακολουθήσει **διττή προσέγγιση**: λήψη στοχευμένων μέτρων για την επίτευξη της ισότητας των φύλων σε συνδυασμό με εντονότερη συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου. Η Επιτροπή θα ενισχύσει τη συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου **συμπεριλαμβάνοντάς τη συστηματικά σε όλα τα στάδια του σχεδιασμού πολιτικής σε κάθε τομέα δραστηριοτήτων της ΕΕ, τόσο εσωτερικών όσο και εξωτερικών.** Η στρατηγική θα υλοποιηθεί **έχοντας ως οριζόντια αρχή τη διατομεακότητα**¹⁰ —τον συνδυασμό του φύλου με άλλα προσωπικά χαρακτηριστικά ή ταυτότητες και τον τρόπο με τον οποίο αυτές οι αλληλεπιδράσεις συμβάλλουν σε μοναδικές εμπειρίες διακρίσεων.

⁷ Βλ. Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων (EIGE), <https://eige.europa.eu/gender-equality-index/2019>.

⁸ Μετά τη στρατηγική δέσμευση της Επιτροπής για την ισότητα των φύλων 2016-2019.

⁹ Η έκφραση «σε όλη την πολυμορφία τους» χρησιμοποιείται στην παρούσα στρατηγική για να δηλώσει ότι οι γυναίκες και οι άνδρες, όταν γίνεται σχετική αναφορά, νοούνται ως ετερογενείς κατηγορίες, μεταξύ άλλων όσον αφορά το φύλο τους, την ταυτότητα, την έκφραση ή τα χαρακτηριστικά του. Επιβεβαιώνει τη δέσμευση να μη μείνει κανείς στο περιθώριο και να δημιουργηθεί μια Ευρώπη που θα διασφαλίζει την ισότητα των φύλων για όλους, ανεξαρτήτως φύλου, φυλετικής ή εθνικής καταγωγής, θρησκείας και πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή σεξουαλικού (γενετήσιου) προσανατολισμού.

¹⁰ Το EIGE ορίζει τη διατομεακότητα ως ένα αναλυτικό εργαλείο για τη μελέτη, την κατανόηση και την αντιμετώπιση των τρόπων με τους οποίους το βιολογικό και το κοινωνικό φύλο αλληλεπιδρούν με άλλα προσωπικά χαρακτηριστικά/ταυτότητες, καθώς και του τρόπου με τον οποίο αυτές οι αλληλεπιδράσεις συμβάλλουν σε μοναδικές εμπειρίες διακρίσεων (βλ. <https://eige.europa.eu/thesaurus/terms/1263>). Σύμφωνα με το άρθρο 10 της ΣΛΕΕ, κατά «τον καθορισμό και την εφαρμογή των πολιτικών και των δράσεών της, η Ένωση επιδιώκει να καταπολεμήσει κάθε διάκριση λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού.»

Φέτος, το 2020, που συμπληρώνονται 25 έτη από τη Διακήρυξη και την Πλατφόρμα Δράσης του Πεκίνου¹¹, —την πρώτη δέσμευση και το πρώτο σχέδιο δράσης σε παγκόσμιο επίπεδο για την προώθηση της ισότητας μεταξύ γυναικών και ανδρών— **η παρούσα στρατηγική συνιστά τη συμβολή της ΕΕ στη διαμόρφωση ενός καλύτερου κόσμου για τις γυναίκες και τους άνδρες, τα κορίτσια και τα αγόρια.** Υλοποιεί τόσο τον Στόχο Βιώσιμης Ανάπτυξης για την ισότητα των φύλων (ΣΒΑ5) όσο και την ισότητα των φύλων ως οριζόντια προτεραιότητα όλων των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης¹², όπως επίσης και τη δέσμευση της ΕΕ στο πλαίσιο της σύμβασης του ΟΗΕ για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες.

1. Απαλλαγή από τη βία και τα στερεότυπα

Όλοι θα πρέπει να είναι ασφαλείς στα σπίτια τους, στις στενές προσωπικές σχέσεις τους, στον χώρο εργασίας τους, στους δημόσιους χώρους και στο διαδίκτυο. Γυναίκες και άνδρες, κορίτσια και αγόρια, σε όλη την πολυμορφία τους, θα πρέπει να είναι ελεύθερα να εκφράζουν τις ιδέες και τα συναισθήματά τους και να χαράζουν την εκπαιδευτική και επαγγελματική πορεία που επιλέγουν χωρίς τους περιορισμούς των στερεοτυπικών έμφυλων προτύπων.

Τερματισμός της έμφυλης βίας

Η έμφυλη βία —ή η βία που στρέφεται εναντίον μιας γυναίκας επειδή είναι γυναίκα ή που πλήττει τις γυναίκες κατά τρόπο δυσανάλογο¹³— παραμένει ένα από τα μεγαλύτερα προβλήματα των κοινωνιών μας και είναι βαθιά ριζωμένη στην ανισότητα των φύλων¹⁴. Η έμφυλη βία, σε όλες τις μορφές της, εξακολουθεί να μην καταγγέλλεται επαρκώς και να παραβλέπεται, τόσο εντός όσο και εκτός της ΕΕ. **Η ΕΕ θα καταβάλει κάθε δυνατή προσπάθεια για την πρόληψη και την καταπολέμηση της έμφυλης βίας, τη στήριξη και την προστασία των θυμάτων τέτοιων εγκλημάτων, και την απόδοση ευθυνών στους δράστες για την καταχρηστική συμπεριφορά τους.**

Το **33%** των γυναικών στην ΕΕ έχουν υποστεί σωματική και/ή σεξουαλική βία.

Το **22%** των γυναικών στην ΕΕ έχουν υποστεί βία από σύντροφό τους.

Το **55%** των γυναικών στην ΕΕ έχουν παρενοχληθεί σεξουαλικά.

Η σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας —η «**σύμβαση της Κωνσταντινούπολης**»— αποτελεί το σημείο αναφοράς για τα διεθνή πρότυπα στον συγκεκριμένο τομέα. Η ΕΕ υπέγραψε τη σύμβαση το 2017 και η ολοκλήρωση της προσχώρησής της σ' αυτήν αποτελεί βασική προτεραιότητα για την Επιτροπή. Για να επιταχυνθεί η ολοκλήρωση της προσχώρησης της ΕΕ, το 2019 το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ζήτησε τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου για το θέμα αυτό¹⁵.

Σε περίπτωση που η προσχώρηση της ΕΕ στη σύμβαση της Κωνσταντινούπολης παραμείνει σε εκκρεμότητα, η Επιτροπή προτίθεται **να προτείνει, το 2021, μέτρα** εντός των ορίων της αρμοδιότητας της ΕΕ, **προκειμένου να επιτευχθούν οι ίδιοι στόχοι με εκείνους της σύμβασης της Κωνσταντινούπολης.**

¹¹ <https://beijing20.unwomen.org/en/about>.

¹² https://ec.europa.eu/europeaid/policies/sustainable-development-goals_en.

¹³ Άρθρο 3 στοιχείο δ) της σύμβασης της Κωνσταντινούπολης.

¹⁴ Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (FRA), «Βία κατά των γυναικών: μια έρευνα σε επίπεδο ΕΕ», 2014 — βλ. ενημερωτικά γραφήματα.

¹⁵ Αίτηση γνωμοδότησης υποβαλλόμενη σύμφωνα με το άρθρο 218 παράγραφος 11 της ΣΛΕΕ από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (γνωμοδότηση 1/19).

Η Επιτροπή προτίθεται ειδικότερα να αναλάβει πρωτοβουλία με σκοπό τη **διεύρυνση των τομέων εγκληματικότητας**, των λεγόμενων «ευρωεγκλημάτων», όπου είναι δυνατή η εναρμόνιση συγκεκριμένων μορφών έμφυλης βίας σύμφωνα με το άρθρο 83 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ.

Στον βαθμό που καλύπτονται ήδη από τα υφιστάμενα ευρωεγκλήματα κατά την έννοια του άρθρου 83 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ, η Επιτροπή θα προτείνει **πρόσθετα μέτρα για την πρόληψη και την καταπολέμηση συγκεκριμένων μορφών έμφυλης βίας**, όπως της σεξουαλικής παρενόχλησης, της κακοποίησης των γυναικών και του ακρωτηριασμού των γυναικείων γεννητικών οργάνων.

Εκτιμάται ότι **600 000 γυναίκες και κορίτσια** έχουν υποστεί ακρωτηριασμό των γεννητικών τους οργάνων στην Ευρώπη και ότι **180 000 κορίτσια** διατρέχουν αυτόν τον κίνδυνο.

Ο ακρωτηριασμός των γυναικείων γεννητικών οργάνων¹⁶, η εξαναγκαστική άμβλωση και η εξαναγκαστική στειρώση, ο πρόωρος και εξαναγκαστικός γάμος, η λεγόμενη «βία για λόγους τιμής» και άλλες **επιβλαβείς πρακτικές κατά των γυναικών και των κοριτσιών αποτελούν μορφές έμφυλης βίας και σοβαρές παραβιάσεις των δικαιωμάτων των γυναικών και των παιδιών** εντός της ΕΕ και σε ολόκληρο τον κόσμο. Εκτός από την πιθανή έκδοση νομοθεσίας, η ΕΕ θα υποβάλει **σύσταση σχετικά με την πρόληψη επιβλαβών πρακτικών**, στην οποία θα τονίζει, μεταξύ άλλων, την ανάγκη για αποτελεσματικά μέτρα πρόληψης και για την αναγνώριση της σημασίας που έχει η εκπαίδευση. Η σύσταση θα εξετάσει επίσης την ενίσχυση των δημόσιων υπηρεσιών, τη λήψη μέτρων πρόληψης και στήριξης, την απόκτηση ικανοτήτων από τους οικείους επαγγελματίες και τη θυματοκεντρική προσέγγιση όσον αφορά την πρόσβαση στη δικαιοσύνη.

Επίσης, το 2020 η Επιτροπή θα παρουσιάσει μια **στρατηγική για τα δικαιώματα των θυμάτων**, η οποία θα αντιμετωπίζει τις ιδιαίτερες ανάγκες των θυμάτων έμφυλης βίας, συμπεριλαμβανομένης της ενδοοικογενειακής βίας, με βάση την οδηγία για τα δικαιώματα των θυμάτων¹⁷.

Οι γυναίκες με **πρόβλημα υγείας ή αναπηρία** έχουν περισσότερες πιθανότητες να πέσουν θύμα διαφόρων μορφών βίας¹⁸. Για την αντιμετώπιση της κακοποίησης, της βίας, καθώς και της εξαναγκαστικής στειρώσης και της εξαναγκαστικής άμβλωσης, η Επιτροπή θα καταρτίσει και θα χρηματοδοτήσει μέτρα¹⁹ όπως η απόκτηση ικανοτήτων από τους οικείους επαγγελματίες και η διοργάνωση εκστρατειών ευαισθητοποίησης για τα δικαιώματα και την πρόσβαση στη δικαιοσύνη.

Η αποτελεσματική πρόληψη της βίας έχει καθοριστική σημασία. Περιλαμβάνει την αγωγή των αγοριών και των κοριτσιών από νεαρή ηλικία σχετικά με την ισότητα των φύλων και στηρίζει την ανάπτυξη σχέσεων απαλλαγμένων από τη βία. Απαιτεί επίσης πολυτομεακή προσέγγιση μεταξύ των οικείων επαγγελματιών και υπηρεσιών, όπως το σύστημα ποινικής δικαιοσύνης, οι υπηρεσίες υποστήριξης των θυμάτων και τα προγράμματα για τους δράστες, καθώς και οι κοινωνικές υπηρεσίες και οι υπηρεσίες υγείας. Η αντιμετώπιση της βίας κατά των γυναικών και των ιδεολογιών που

¹⁶ Τα αριθμητικά στοιχεία των ενημερωτικών γραφημάτων προέρχονται από πρόσφατες μελέτες του ευρωπαϊκού δικτύου για τον τερματισμό του ακρωτηριασμού των γυναικείων γεννητικών οργάνων (End FGM European Network)· βλ. <https://www.endfgm.eu/female-genital-mutilation/fgm-in-europe>.

¹⁷ Οδηγία 2012/29/ΕΕ για τη θέσπιση ελάχιστων προτύπων σχετικά με τα δικαιώματα, την υποστήριξη και την προστασία θυμάτων της εγκληματικότητας.

¹⁸ Για παράδειγμα, το 34 % των γυναικών με πρόβλημα υγείας ή αναπηρία έχουν υποστεί σωματική ή σεξουαλική βία από σύντροφό τους, σε σύγκριση με το 19 % των γυναικών που δεν έχουν πρόβλημα υγείας ή αναπηρία. FRA, «Βία κατά των γυναικών: μια έρευνα σε επίπεδο ΕΕ», 2014.

¹⁹ Να υλοποιηθούν οι συστάσεις της Επιτροπής των Ηνωμένων Εθνών προς την ΕΕ όσον αφορά τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία, ιδίως ως προς το άρθρο 6 (Γυναίκες με αναπηρία) και το άρθρο 16 (Απαγόρευση εκμετάλλευσης, άσκησης βίας και κακοποίησης).

υπονομεύουν τα δικαιώματα των γυναικών θα μπορούσε επίσης να συμβάλει στην πρόληψη της ριζοσπαστικοποίησης που οδηγεί στον βίαιο εξτρεμισμό και την τρομοκρατία. Η Επιτροπή θα δρομολογήσει ένα **ενωσιακό δίκτυο για την πρόληψη της έμφυλης βίας και της ενδοοικογενειακής βίας**, φέρνοντας σε επαφή τα κράτη μέλη και τα ενδιαφερόμενα μέρη με σκοπό την ανταλλαγή ορθών πρακτικών και θα παράσχει χρηματοδότηση για την κατάρτιση, την ανάπτυξη ικανοτήτων και την παροχή υπηρεσιών υποστήριξης. Η πρόληψη της βίας με επίκεντρο τους άνδρες, τα αγόρια και τις αρρενωπότητες²⁰ θα έχει κομβική σημασία.

Για την αντιμετώπιση της βίας και της παρενόχλησης στην εργασία, η Επιτροπή θα εξακολουθήσει να παροτρύνει τα κράτη μέλη να επικυρώσουν τη **σύμβαση της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας για την καταπολέμηση της βίας και της παρενόχλησης στον κόσμο της εργασίας**²¹, να εφαρμόσουν τους ισχύοντες ενωσιακούς κανόνες²² για την προστασία των εργαζομένων από τη σεξουαλική παρενόχληση και να ευαισθητοποιήσουν σχετικά τους πολίτες τους. Η Επιτροπή, ως εργοδότης, θα θεσπίσει νέο ολοκληρωμένο νομικό πλαίσιο, το οποίο θα προβλέπει ένα σύνολο τόσο προληπτικών μέτρων όσο και μέτρων αντίδρασης κατά της παρενόχλησης στον χώρο εργασίας.

Η διαδικτυακή βία με στόχο τις γυναίκες είναι πλέον διάχυτη και έχει συγκεκριμένες, επαίσχυντες συνέπειες, **κάτι που είναι απαράδεκτο. Εμποδίζει τη συμμετοχή τους στον δημόσιο βίο**. Ο εκφοβισμός, η παρενόχληση και η κακοποίηση στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης έχουν ευρύτερες επιπτώσεις στην καθημερινή ζωή των γυναικών και των κοριτσιών. Η Επιτροπή θα προτείνει τον **νόμο για τις ψηφιακές υπηρεσίες**²³, προκειμένου να αποσαφηνιστούν οι ευθύνες των διαδικτυακών πλατφορμών όσον αφορά το περιεχόμενο που διαδίδεται από τους χρήστες. Ο νόμος για τις ψηφιακές υπηρεσίες θα διευκρινίσει τα μέτρα που θα κληθούν να λάβουν οι πλατφόρμες για να αντιμετωπιστούν οι παράνομες δραστηριότητες στο διαδίκτυο, και παράλληλα θα προστατεύει τα θεμελιώδη δικαιώματα. Οι χρήστες πρέπει επίσης να είναι σε θέση να αναχαιτίζουν άλλους τύπους επιβλαβούς και καταχρηστικού περιεχομένου, που δεν θεωρούνται πάντα παράνομοι, αλλά μπορούν να έχουν καταστροφικές επιπτώσεις. Για να προστατευθεί η ασφάλεια των γυναικών στο διαδίκτυο, η Επιτροπή θα διευκολύνει την ανάπτυξη **νέου πλαισίου συνεργασίας των διαδικτυακών πλατφορμών**²⁴.

Οι γυναίκες και τα κορίτσια αποτελούν τη συντριπτική πλειονότητα των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων, τόσο εντός όσο και εκτός ΕΕ, με κυριότερο σκοπό τη σεξουαλική τους εκμετάλλευση²⁵. Η ΕΕ αντιμετωπίζει την εμπορία ανθρώπων συνολικά, μέσω του συντονισμού σε όλους τους σχετικούς τομείς²⁶. Ο τερματισμός της ατιμωρησίας των χρηστών, των εκμεταλλευτών και των κερδοσκόπων αποτελεί προτεραιότητα. Οι ανησυχίες των γυναικών και των κοριτσιών που έχουν πέσει θύματα εμπορίας ανθρώπων πρέπει να βρίσκονται στο επίκεντρο της χάραξης πολιτικών. Στο πλαίσιο της Ένωσης Ασφάλειας, η Επιτροπή θα παρουσιάσει μια **νέα στρατηγική της ΕΕ για την εξάλειψη της εμπορίας ανθρώπων και μια στρατηγική της ΕΕ για την αποτελεσματικότερη καταπολέμηση της σεξουαλικής κακοποίησης των παιδιών**.

²⁰ Σύμφωνα με το EIGE, ο όρος «αρρενωπότητες» αναφέρεται στις «διάφορες αντιλήψεις σχετικά με το τι σημαίνει να είσαι άνδρας, συμπεριλαμβανομένων των προτύπων συμπεριφοράς που συνδέονται με τη θέση του άνδρα σε ένα δεδομένο σύνολο έμφυλων ρόλων και σχέσεων». Βλ. <https://eige.europa.eu/thesaurus/terms/1285?lang=el>.

²¹ Διεθνής Οργάνωση Εργασίας (ΔΟΕ), Σύμβαση (αριθ. 190) και σύσταση (αριθ. 206) για τη βία και την παρενόχληση.

²² Οδηγία 2006/54/EK για την εφαρμογή της αρχής των ίσων ευκαιριών και της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών σε θέματα εργασίας και απασχόλησης (αναδιатύπωση).

²³ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/new-eu-rules-e-commerce>.

²⁴ Με βάση τη συνεργασία στο πλαίσιο του φόρουμ της ΕΕ για το διαδίκτυο, που οδήγησε στην έγκριση του κώδικα δεοντολογίας της ΕΕ για την καταπολέμηση της παράνομης ρητορικής μίσους στο διαδίκτυο.

²⁵ Η εμπορία ανθρώπων αναγνωρίζεται ως βία κατά των γυναικών και των κοριτσιών, σύμφωνα με το άρθρο 6 της σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για την εξάλειψη όλων των μορφών διακρίσεων κατά των γυναικών.

²⁶ Με βάση την οδηγία 2011/36/ΕΕ για την πρόληψη και την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και για την προστασία των θυμάτων της.

Η ΕΕ χρειάζεται ολοκληρωμένα, επικαιροποιημένα και συγκρίσιμα στοιχεία, ώστε οι πολιτικές της για την καταπολέμηση της έμφυλης βίας να είναι αποτελεσματικές. Για να αποτυπωθεί πλήρως η εικόνα της έμφυλης βίας, τα δεδομένα θα πρέπει να αναλύονται βάσει σχετικών διατομεακών πτυχών και δεικτών, όπως η ηλικία, η κατάσταση αναπηρίας, το καθεστώς μετανάστη και η διαμονή σε αγροτικές ή αστικές περιοχές. Μια έρευνα σε επίπεδο ΕΕ, υπό τον συντονισμό της Eurostat, θα παράσχει στοιχεία σχετικά με την έκταση και τη δυναμική της βίας κατά των γυναικών και άλλων μορφών διαπροσωπικής βίας, και τα αποτελέσματά της θα παρουσιαστούν το 2023.

Αμφισβήτηση των έμφυλων στερεοτύπων

Τα έμφυλα στερεότυπα αποτελούν μία από τις γενεσιουργούς αιτίες της ανισότητας των φύλων και επηρεάζουν όλους τους τομείς της κοινωνίας²⁷. Οι στερεοτυπικές προσδοκίες που απορρέουν από εδραιωμένους κανόνες για γυναίκες και άνδρες, κορίτσια και αγόρια περιορίζουν τις επιθυμίες, τις επιλογές και την ελευθερία τους και, ως εκ τούτου, πρέπει να καταρριφθούν. Τα έμφυλα στερεότυπα επιτείνουν σημαντικά το μισθολογικό χάσμα μεταξύ των φύλων. Συχνά συνδυάζονται με άλλα στερεότυπα, όπως αυτά που βασίζονται στη φυλετική ή εθνοτική καταγωγή, τη θρησκεία ή τις πεποιθήσεις, την αναπηρία, την ηλικία ή τον σεξουαλικό προσανατολισμό, και αυτό μπορεί να ενισχύσει τις αρνητικές συνέπειές τους.

Η τεχνητή νοημοσύνη έχει αποκτήσει στρατηγική σημασία και συνιστά βασικό μοχλό της οικονομικής προόδου και, ως εκ τούτου, οι γυναίκες πρέπει να συμμετέχουν στην οικονομική ανάπτυξη ως ερευνήτριες, προγραμματίστριες και χρήστριες. Η τεχνητή νοημοσύνη, αν και μπορεί να προσφέρει λύσεις σε πολλές κοινωνικές προκλήσεις, ενέχει τον κίνδυνο να εντείνει τις ανισότητες μεταξύ των φύλων. Οι αλγόριθμοι και η συναφής μηχανική μάθηση, αν δεν χαρακτηρίζονται από επαρκή διαφάνεια και αρτιότητα, κινδυνεύουν να διακρίνουν, να διευρύνουν ή να επιτείνουν τις έμφυλες προκαταλήψεις οι οποίες ενδέχεται να μην υποπίπτουν στην αντίληψη των προγραμματιστών ή να απορρέουν από επιλογή συγκεκριμένων δεδομένων. Η νέα Λευκή Βίβλος της Επιτροπής για την τεχνητή νοημοσύνη καθορίζει την ευρωπαϊκή προσέγγιση, η οποία διαπνέεται από τις αξίες της ΕΕ και τα θεμελιώδη δικαιώματα, όπως η απαγόρευση των διακρίσεων και η ισότητα των φύλων²⁸. Το επόμενο πρόγραμμα-πλαίσιο για την έρευνα και την καινοτομία, το «**Ορίζων Ευρώπη**»²⁹, θα παράσχει επίσης πληροφορίες και λύσεις για την αντιμετώπιση των δυνητικών έμφυλων προκαταλήψεων στον τομέα της τεχνητής νοημοσύνης, καθώς και για την κατάρριψη των έμφυλων στερεοτύπων σε όλους τους κοινωνικούς, οικονομικούς και πολιτιστικούς τομείς, στηρίζοντας την ανάπτυξη αμερόληπτων τεκμηριωμένων πολιτικών.

Τα μέσα ενημέρωσης και ο πολιτιστικός τομέας συμβάλλουν σημαντικά στη διαμόρφωση των πεποιθήσεων και των αξιών των πολιτών, καθώς και στον τρόπο με τον οποίο αντιλαμβάνονται την πραγματικότητα. Ως εκ τούτου, αποτελούν άλλον έναν βασικό διάλογο για την αλλαγή νοοτροπίας και

²⁷ Ειδικό ευρωβαρόμετρο 465, Ιούνιος 2017 — βλ. ενημερωτικά γραφήματα.

²⁸ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Λευκή Βίβλος για την τεχνητή νοημοσύνη — Ευρωπαϊκή προσέγγιση της αριστείας και της εμπιστοσύνης (διαθέσιμο μόνο στα αγγλικά) [COM(2020) 65 final]: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/commission-white-paper-artificial-intelligence-feb2020_en.pdf.

²⁹ https://ec.europa.eu/info/horizon-europe-next-research-and-innovation-framework-programme_en.

την αμφισβήτηση στερεοτύπων³⁰. Η Επιτροπή θα εξακολουθήσει να στηρίζει έργα που προωθούν την ισότητα των φύλων στο πλαίσιο του προγράμματος «Δημιουργική Ευρώπη»³¹, όπως, μεταξύ άλλων, τη δράση «Η μουσική κινεί την Ευρώπη», και θα παρουσιάσει μια **στρατηγική για την ισότητα των φύλων στην οπτικοακουστική βιομηχανία** στο πλαίσιο του επόμενου υποπρογράμματος MEDIA³², παρέχοντας, παράλληλα, χρηματοδοτική στήριξη, διαρθρωμένο διάλογο, καθοδήγηση και κατάρτιση για γυναίκες σκηνοθέτες, παραγωγούς και σεναριογράφους.

Η Επιτροπή θα δρομολογήσει **επικοινωνιακή εκστρατεία σε επίπεδο ΕΕ για την καταπολέμηση των έμφυλων στερεοτύπων**. Η εκστρατεία αυτή θα αφορά κάθε τομέα της ζωής, ακολουθώντας διατομεακή προσέγγιση και δίνοντας έμφαση στη συμμετοχή των νέων, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη.

Η Επιτροπή, εκτός από τις ανωτέρω δράσεις της, καλεί:

- **το Συμβούλιο:**
  - να ολοκληρώσει την προσχώρηση της ΕΕ στη σύμβαση της Κωνσταντινούπολης και να εξασφαλίσει την ταχεία κύρωσή της από την ΕΕ·
- **τα κράτη μέλη:**
  - να κυρώσουν και να εφαρμόσουν τη σύμβαση της Κωνσταντινούπολης·
  - να κυρώσουν και να εφαρμόσουν τη σύμβαση της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας για την καταπολέμηση της βίας και της παρενόχλησης στον κόσμο της εργασίας·
  - να εφαρμόσουν την οδηγία για τα δικαιώματα των θυμάτων, την οδηγία για τη σεξουαλική κακοποίηση των παιδιών³³ και άλλη σχετική ενωσιακή νομοθεσία για την προστασία των θυμάτων έμφυλης βίας³⁴.
  - να συλλέγουν και να υποβάλλουν με συστηματικό τρόπο στοιχεία σχετικά με την έμφυλη βία· και
  - να στηρίζουν την κοινωνία των πολιτών και τις δημόσιες υπηρεσίες με σκοπό την πρόληψη και την καταπολέμηση της έμφυλης βίας και των έμφυλων προτύπων, μεταξύ άλλων με τη βοήθεια της ενωσιακής χρηματοδότησης που χορηγείται στο πλαίσιο του προγράμματος «Πολίτες, ισότητα, δικαιώματα και αξίες» (2021-2027).

2. Ευημερία σε μια οικονομία με ισότητα των φύλων

Η ευημερία και ο κοινωνικός χαρακτήρας της Ευρώπης εξαρτώνται από όλους εμάς. Οι γυναίκες και οι άνδρες σε όλη την πολυμορφία τους θα πρέπει να έχουν ίσες ευκαιρίες ανέλιξης και να είναι οικονομικά ανεξάρτητοι, να αμείβονται εξίσου για εργασία ίσης αξίας, να έχουν ισότιμη πρόσβαση στη χρηματοδότηση και να λαμβάνουν δίκαιες συντάξεις. Οι γυναίκες και οι άνδρες θα πρέπει να επωμίζονται εξίσου τις ευθύνες φροντίδας και τις οικονομικές ευθύνες.

Γεφύρωση του χάσματος μεταξύ των φύλων στην αγορά εργασίας

³⁰ Βλ. ενδεικτικά «Ισότητα των φύλων στον τομέα των μέσων ενημέρωσης», μελέτη που εκπονήθηκε το 2018 για την Επιτροπή Δικαιωμάτων των Γυναικών και Ισότητας των Φύλων (FEMM) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

³¹ https://ec.europa.eu/programmes/creative-europe/node_en.

³² <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/media-sub-programme-creative-europe>.

³³ Οδηγία 2011/93/ΕΕ σχετικά με την καταπολέμηση της σεξουαλικής κακοποίησης και της σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών και της παιδικής πορνογραφίας.

³⁴ Ειδικότερα, την οδηγία 2011/36/ΕΕ για την πρόληψη και την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και για την προστασία των θυμάτων της· την οδηγία 2011/99/ΕΕ περί της ευρωπαϊκής εντολής προστασίας· τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 606/2013 για την αμοιβαία αναγνώριση μέτρων προστασίας σε αστικές υποθέσεις· και την οδηγία 2004/80/ΕΚ του Συμβουλίου για την αποζημίωση των θυμάτων εγκληματικών πράξεων.

Η αύξηση της συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας έχει σημαντικό θετικό αντίκτυπο στην οικονομία, ιδίως στο πλαίσιο της συρρίκνωσης του εργατικού δυναμικού και της έλλειψης δεξιοτήτων. Επιπλέον, ενισχύει τη θέση των γυναικών ώστε να μπορούν να χαράζουν τη δική τους πορεία, να συμμετέχουν ενεργά στον δημόσιο βίο και να είναι οικονομικά ανεξάρτητες.

Το ποσοστό απασχόλησης των γυναικών στην ΕΕ είναι σήμερα υψηλότερο από ποτέ³⁵. Ωστόσο, πολλές γυναίκες εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν εμπόδια στην προσπάθειά τους να ενταχθούν και να παραμείνουν στην αγορά εργασίας³⁶. Ορισμένες γυναίκες υποεκπροσωπούνται διαρθρωτικά στην αγορά εργασίας³⁷, κάτι που οφείλεται συχνά στην αλληλεπίδραση του φύλου με πρόσθετους παράγοντες ευάλωτης κατάστασης ή περιθωριοποίησης, όπως το ενδεχόμενο να ανήκουν σε εθνοτική ή θρησκευτική μειονότητα³⁸ ή να προέρχονται από οικογένειες μεταναστών.

Η βελτίωση της ισορροπίας μεταξύ της επαγγελματικής και της ιδιωτικής ζωής των εργαζομένων είναι ένας από τους τρόπους αντιμετώπισης του χάσματος μεταξύ των φύλων στην αγορά εργασίας. Ως προς την οικογενειακή φροντίδα, οι γονείς πρέπει να αισθάνονται ότι έχουν τις ίδιες υποχρεώσεις και τα ίδια δικαιώματα. Η **οδηγία για την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής³⁹** θεσπίζει ελάχιστα πρότυπα όσον αφορά την άδεια για οικογενειακούς λόγους και ευέλικτες ρυθμίσεις εργασίας για τους εργαζομένους, και προωθεί την ίση κατανομή των ευθυνών φροντίδας μεταξύ των γονέων. Η Επιτροπή θα εξασφαλίσει ότι τα κράτη μέλη θα **μεταφέρουν στο εθνικό τους δίκαιο⁴⁰** και θα εφαρμόσουν ορθά την εν λόγω οδηγία, ώστε οι άνδρες και οι γυναίκες να μπορούν να ακμάζουν εξίσου τόσο σε προσωπικό όσο και σε επαγγελματικό επίπεδο, και καλεί τα κράτη μέλη να υπερβούν αυτά τα ελάχιστα πρότυπα κατά την επανεξέταση των πολιτικών τους. Θα πρέπει επίσης να εξασφαλίσουν ποιοτικές λύσεις, π.χ. όσον αφορά την παιδική φροντίδα, οι οποίες να ανταποκρίνονται και στις ανάγκες των αραιοκατοικημένων περιοχών της Ευρώπης. Η

³⁵ Eurostat, 2019, https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-datasets/product?code=sdg_05_30 και https://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=lfsl_emp_a&lang=en — βλ. ενημερωτικό γράφημα.

³⁶ <https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/pdfscache/35409.pdf> και επίσης FRA, «Οι γυναίκες Ρομά σε εννέα κράτη μέλη της ΕΕ», 2019 — βλ. ενημερωτικό γράφημα.

³⁷ Eurostat, Έρευνα εργατικού δυναμικού, υπολογισμοί που πραγματοποιήθηκαν με βάση το αναγνωριστικό *lfsl_eegan2* — βλ. ενημερωτικό γράφημα.

³⁸ Βλ., για παράδειγμα, την έκθεση του Ευρωπαϊκού Δικτύου κατά του Ρατσισμού (ENAR) σχετικά με τον ρατσισμό και τις δυσμενείς διακρίσεις στον τομέα της απασχόλησης στην Ευρώπη 2013-2017 («Racism and discrimination in Employment in Europe 2013-2017»), 2017.

³⁹ Οδηγία (ΕΕ) 2019/1158 σχετικά με την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής για τους γονείς και τους φροντιστές.

⁴⁰ Τα κράτη μέλη οφείλουν να μεταφέρουν την οδηγία για την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής στο εσωτερικό τους δίκαιο έως τις 2 Αυγούστου 2022 (και έως τις 2 Αυγούστου 2024 όσον αφορά την καταβολή των δύο τελευταίων εβδομάδων της κατ' ελάχιστο δίμηνης γονικής άδειας).

Επιτροπή, εντός των διοικητικών υπηρεσιών της, θα προωθήσει και θα παρακολουθεί την ίση χρήση των ευέλικτων ρυθμίσεων εργασίας από όλο το προσωπικό της⁴¹.

Οι προκλήσεις για την ισότητα των φύλων στα κράτη μέλη, ιδίως όσον αφορά τις παραμέτρους τους που επηρεάζουν την αγορά εργασίας, την κοινωνική ένταξη και την εκπαίδευση, θα εξακολουθήσουν να παρακολουθούνται μέσω του **Ευρωπαϊκού Εξαμήνου**⁴². Μέσω του κοινωνικού πίνακα αποτελεσμάτων, το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο παρακολουθεί επίσης αυτές τις διαστάσεις του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων⁴³. Από τον κύκλο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου 2019-2020, οι εκθέσεις ανά χώρα που υποβάλλονται σ' αυτό το πλαίσιο συμβάλλουν στην παρακολούθηση των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ), συμπεριλαμβανομένου του ΣΒΑ 5 για την ισότητα των φύλων, και στην παρακολούθηση του τρόπου με τον οποίο οι οικονομικές πολιτικές και οι πολιτικές για την απασχόληση μπορούν να συμβάλουν στην επίτευξη αυτών των στόχων.

Το **Πρόγραμμα Στήριξης Διαρθρωτικών Μεταρρυθμίσεων** μπορεί να βοηθήσει τα κράτη μέλη στη συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου στη δημόσια διοίκηση, την κατάρτιση του κρατικού προϋπολογισμού και τη δημοσιονομική διαχείριση. Επιπλέον, μπορεί να συμβάλει στις εθνικές διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις που πραγματοποιούν τα κράτη μέλη για να **γεφυρωθεί το χάσμα μεταξύ των φύλων στην απασχόληση** και να αντιμετωπιστεί το γεγονός ότι η φτώχεια πλήττει περισσότερο τις γυναίκες, ιδίως σε μεγαλύτερη ηλικία.

Οι κοινωνικές και οικονομικές πολιτικές, η φορολογία και τα συστήματα κοινωνικής προστασίας δεν πρέπει να διαιωνίζουν τις διαρθρωτικές ανισότητες μεταξύ των φύλων που βασίζονται στους παραδοσιακούς ρόλους των φύλων στην εργασία και την ιδιωτική ζωή. Η Επιτροπή θα καταρτίσει κατευθυντήριες γραμμές για τα κράτη μέλη σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο τα εθνικά συστήματα φορολογίας και παροχών μπορούν να επηρεάσουν τα **οικονομικά κίνητρα ή αντικίνητρα για το δεύτερο εργαζόμενο μέλος της οικογένειας**.

Σε παγκόσμιο επίπεδο, μόνο **1 στα 10** άτομα που είναι υπεύθυνα για τη λήψη αποφάσεων σε εταιρείες επιχειρηματικού κεφαλαίου και εταιρείες ιδιωτικών επενδυτικών κεφαλαίων είναι γυναίκα, αν και οι εταιρείες διαχείρισης ιδιωτικών κεφαλαίων που διαπιστώνεται ότι λειτουργούν με έμφαση στη διάσταση του φύλου έχουν κατά **72%** γυναίκες εταίρους.

Επιχειρήσεις που έχουν ιδρυθεί αποκλειστικά από άνδρες λαμβάνουν σχεδόν το **92%** του συνόλου των κεφαλαίων που επενδύονται στην Ευρώπη.

Η ενδυνάμωση των γυναικών στην αγορά εργασίας σημαίνει επίσης ότι τους παρέχεται η δυνατότητα **ανέλιξής τους ως επενδυτριών και επιχειρηματιών**⁴⁴. Η πολιτική συνοχής της ΕΕ στηρίζει τη γυναικεία επιχειρηματικότητα, την (επ)ένταξή τους στην αγορά εργασίας και την ισότητα των φύλων σε συγκεκριμένους —παραδοσιακά ανδροκρατούμενους— τομείς. Θα καταρτιστούν

⁴¹ Για τα ισχύοντα μέτρα, βλ. την έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την πολυμορφία και την ισότητα των φύλων το 2019 (εσωτερικό έγγραφο).

⁴² https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-and-fiscal-policy-coordination/eu-economic-governance-monitoring-prevention-correction/european-semester_el.

⁴³ Η αρχή 2 του πυλώνα αφορά την ισότητα των φύλων, ενώ διάφορες άλλες αρχές αφορούν τις προκλήσεις που σχετίζονται με το φύλο, συμπεριλαμβανομένων των αρχών για την ισότητα ευκαιριών (αρχή 3), την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής (αρχή 9), τη φροντίδα και τη στήριξη των παιδιών (αρχή 11), το εισόδημα ηλικιωμένων και τις συντάξεις (αρχή 15) και τη μακροχρόνια φροντίδα (αρχή 18).

⁴⁴ International Finance Corporation, «Moving toward gender balance in private equity and venture capital», 2019· Biegel, S., Hunt, S. M., Kuhlman, S., «Project Sage 2.0 Tracking venture capital with a gender lens», 2019· και Atomico, «State of European Tech 2019 Report» (<https://2019.stateofeuropeantech.com/chapter/state-european-tech-2019/article/executive-summary>) — βλ. ενημερωτικά γραφήματα.

στοχευμένα μέτρα για την προώθηση της συμμετοχής των γυναικών στην καινοτομία στο πλαίσιο του **Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Καινοτομίας** του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη», συμπεριλαμβανομένου ενός πιλοτικού προγράμματος το 2020 για την προώθηση νεοφυών επιχειρήσεων και καινοτόμων μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων που διοικούνται από γυναίκες⁴⁵. Επιπλέον, η Επιτροπή, αφενός, θα προωθήσει την παρουσία των γυναικών σε θέσεις λήψης αποφάσεων σε εταιρείες ιδιωτικών επενδυτικών κεφαλαίων και εταιρείες επιχειρηματικού κεφαλαίου και, αφετέρου, θα στηρίξει κεφάλαια που επενδύουν σε διαφοροποιημένα ως προς το φύλο χαρτοφυλάκια μέσω του προγράμματος **InvestEU**, με σκοπό την κινητοποίηση ιδιωτικών και δημόσιων επενδύσεων στην Ευρώπη για μια πιο βιώσιμη, συμπεριληπτική και καινοτόμο ανάπτυξη.

Επίτευξη ίσης συμμετοχής σε διάφορους τομείς της οικονομίας

Παρά το γεγονός ότι υπάρχουν στην Ευρώπη **περισσότερες γυναίκες πτυχιούχοι πανεπιστημίου απ' ό,τι άνδρες**, οι γυναίκες εξακολουθούν να υποεκπροσωπούνται στα επαγγέλματα με υψηλότερες αποδοχές⁴⁶. Περισσότερες γυναίκες απ' ό,τι άνδρες εργάζονται σε πόστα και τομείς με χαμηλές αποδοχές και σε ιεραρχικά κατώτερες θέσεις⁴⁷. Οι κοινωνικοί κανόνες και τα στερεότυπα που εισάγουν διακρίσεις ως προς τις δεξιότητες των γυναικών και των ανδρών, καθώς και η υποτίμηση της εργασίας των γυναικών είναι ορισμένοι από τους παράγοντες που συμβάλλουν στη διαμόρφωση αυτής της κατάστασης.

Από τους μαθητές και τις μαθήτριες με υψηλές επιδόσεις στα μαθηματικά ή στις φυσικές επιστήμες στις χώρες του ΟΟΣΑ, **1 στα 4** αγόρια πιστεύει ότι θα έχει σταδιοδρομία μηχανικού ή επιστήμονα, σε σύγκριση με **1 σε 6** κορίτσια· **1 στα 3** κορίτσια πιστεύει ότι θα εργαστεί ως επαγγελματίας του τομέα της υγείας, σε σύγκριση με **1 στα 8** αγόρια.

Το ποσοστό των ανδρών που εργάζονται στον ψηφιακό τομέα είναι **3,1 φορές** υψηλότερο από το αντίστοιχο ποσοστό των γυναικών.

Μόνο το **22%** των προγραμματιστών στον τομέα της τεχνητής νοημοσύνης είναι γυναίκες.

Η **ψηφιακή μετάβαση** είναι εξαιρετικά σημαντική σ' αυτό το πλαίσιο. Σήμερα, με τον ταχύ μετασχηματισμό και την ψηφιοποίηση της οικονομίας και της αγοράς εργασίας, το 90 % των θέσεων εργασίας απαιτεί βασικές ψηφιακές δεξιότητες⁴⁸. Οι γυναίκες αντιπροσωπεύουν μόνο το 17 % των ατόμων που πραγματοποιούν σπουδές και σταδιοδρομούν στον τομέα των ΤΠΕ⁴⁹ στην ΕΕ⁵⁰ και μόνο το 36 % των αποφοίτων STEM^{51,52}, παρά το γεγονός ότι τα κορίτσια επιτυγχάνουν καλύτερες επιδόσεις από τα αγόρια στον ψηφιακό γραμματισμό⁵³. Αυτό το χάσμα και αυτό το παράδοξο θα αποτελέσουν αντικείμενο του επικαιροποιημένου **σχεδίου δράσης για την ψηφιακή εκπαίδευση** και θα αντιμετωπιστούν με την εφαρμογή της **υπουργικής δήλωσης δέσμευσης για τις γυναίκες στο ψηφιακό περιβάλλον**⁵⁴. Ο **πίνακας αποτελεσμάτων σχετικά με τις γυναίκες στην ψηφιακή εποχή** θα αξιοποιηθεί συστηματικότερα.

⁴⁵ <https://ec.europa.eu/research/eic/index.cfm>.

⁴⁶ Έκθεση PISA 2019,

<http://www.oecd.org/pisa/PISA%202018%20Insights%20and%20Interpretations%20FINAL%20PDF.pdf>.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, «Οι γυναίκες στην ψηφιακή εποχή», τελική έκθεση, 2018· και έκθεση του Παγκόσμιου Οικονομικού Φόρουμ για το χάσμα μεταξύ των φύλων στον κόσμο το 2020 — βλ. ενημερωτικά γραφήματα.

⁴⁷ Στατιστικό έγγραφο εργασίας της Eurostat με τίτλο «A decomposition of the unadjusted gender pay gap using Structure of Earnings Survey data», 2018.

⁴⁸ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, «ICT for Work: Digital Skills in the Workplace», 2017.

⁴⁹ Τεχνολογία των πληροφοριών και των επικοινωνιών (ΤΠΕ).

⁵⁰ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/EDN-20180425-1>.

⁵¹ Θετικές επιστήμες, τεχνολογία, μηχανική και μαθηματικά.

⁵² <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/9540ffa1-4478-11e9-a8ed-01aa75ed71a1/language-en>.

⁵³ Διεθνής μελέτη του 2018 για τις γνώσεις χρήσης υπολογιστών και πληροφοριών.

⁵⁴ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/eu-countries-commit-boost-participation-women-digital>.

Το επικαιροποιημένο θεματολόγιο δεξιοτήτων για την Ευρώπη θα συμβάλει στην αντιμετώπιση του οριζόντιου διαχωρισμού, των στερεοτύπων και του χάσματος μεταξύ των φύλων στην εκπαίδευση και την κατάρτιση. Η πρόταση της Επιτροπής για **σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση** θα στηρίζει τη βελτίωση της ισόρροπης εκπροσώπησης των φύλων σε παραδοσιακά ανδροκρατούμενα ή γυναικοκρατούμενα επαγγέλματα και θα καταπολεμήσει τα έμφυλα στερεότυπα. Το **ενισχυμένο πρόγραμμα «Εγγυήσεις για τη νεολαία»** θα αφορά επίσης ειδικά τις γυναίκες που βρίσκονται εκτός εκπαίδευσης, απασχόλησης ή κατάρτισης, προκειμένου να τους εξασφαλίσει ίσες ευκαιρίες.

Στην προσεχή **ανακοίνωση της Επιτροπής για τον Ευρωπαϊκό Χώρο Εκπαίδευσης**, θα προταθεί η ισότητα των φύλων ως ένα από τα βασικά του στοιχεία. Το ανανεωμένο **στρατηγικό πλαίσιο για την ισότητα των φύλων στον αθλητισμό** θα προωθή τη συμμετοχή των γυναικών και των κοριτσιών στον αθλητισμό και τη σωματική άσκηση, καθώς και την ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων σε ηγετικές θέσεις εντός των αθλητικών οργανισμών.

Αντιμετώπιση του μισθολογικού και του συνταξιοδοτικού χάσματος μεταξύ των φύλων

Η αρχή της ίσης αμοιβής για ίση εργασία ή εργασία ίσης αξίας κατοχυρώνεται στις Συνθήκες από το 1957 και έχει ενσωματωθεί στο δίκαιο της ΕΕ. Διασφαλίζει την ύπαρξη μέσων ένομης προστασίας σε περίπτωση δυσμενών διακρίσεων. Ωστόσο, οι απολαβές των γυναικών είναι, κατά μέσο όρο, χαμηλότερες από των ανδρών⁵⁵. Οι ανισότητες μεταξύ των φύλων που συσσωρεύονται καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής όσον αφορά την απασχόληση και τις αμοιβές αμβλύνουν ακόμη περισσότερο το συνταξιοδοτικό χάσμα, με αποτέλεσμα οι ηλικιωμένες γυναίκες να διατρέχουν μεγαλύτερο κίνδυνο φτώχειας από τους άνδρες.

Η **εξάλειψη του μισθολογικού χάσματος μεταξύ των φύλων** απαιτεί την αντιμετώπιση όλων των γενεσιουργών αιτιών του, όπως τη μικρότερη συμμετοχή των γυναικών στην αγορά εργασίας, την αφανή και μη αμειβόμενη εργασία τους, την εντονότερη χρήση εκ μέρους τους μερικής απασχόλησης⁵⁶ και τις συχνότερες διακοπές στη σταδιοδρομία τους, καθώς και τον κάθετο και οριζόντιο διαχωρισμό λόγω έμφυλων στερεοτύπων και διακρίσεων.

Οι ανισότητες και οι διακρίσεις εντοπίζονται ευκολότερα όταν υπάρχουν στοιχεία σχετικά με τα επίπεδα των αμοιβών. Λόγω έλλειψης διαφάνειας, πολλές γυναίκες δεν γνωρίζουν ή δεν μπορούν να αποδείξουν ότι αμειβονται λιγότερο. Η Επιτροπή θα υποβάλει **δεσμευτικά μέτρα για τη μισθολογική διαφάνεια έως το τέλος του 2020**.

Αυτή η πρωτοβουλία θα ενισχύσει το δικαίωμα των εργαζομένων να έχουν πρόσβαση σε περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τα επίπεδα των αμοιβών, αν και αυτό μπορεί να συνεπάγεται επιπλέον διοικητική επιβάρυνση για τους εργοδότες. Για να βρεθεί η χρυσή τομή στο πλαίσιο αυτής

⁵⁵ Eurostat, 2018 στη διεύθυνση https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/product/view/SDG_05_20?lang=en; https://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=ilc_pnp13&lang=en και https://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=ilc_pnp14&lang=en — βλ. ενημερωτικά γραφήματα.

⁵⁶ Ένας από τους λόγους είναι το γεγονός ότι, κατά μέσο όρο, οι γυναίκες αναλώνουν λιγότερες ώρες σε αμειβόμενη εργασία απ' ό,τι οι άνδρες: ενώ το ποσοστό των ανδρών στην ΕΕ που εργάζονται με καθεστώς μερικής απασχόλησης είναι μόνο 8 %, το αντίστοιχο ποσοστό των γυναικών είναι 31 % (σχεδόν το ένα τρίτο τους). Βλ. Eurostat, 2018, <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/DDN-20190621-1>.

της ενωσιακής δράσης, είναι ύψιστης σημασίας να υπάρξει διαβούλευση με τους κοινωνικούς εταίρους και τις εθνικές διοικήσεις. Η Επιτροπή αξιολόγησε διεξοδικά το υφιστάμενο πλαίσιο όσον αφορά την ίση αμοιβή για ίση εργασία ή για εργασία ίσης αξίας⁵⁷. Σε συνδυασμό με την έγκριση αυτής της στρατηγικής, δρομολογεί **ευρεία και χωρίς αποκλεισμούς διαδικασία διαβούλευσης**⁵⁸ με το κοινό, τα κράτη μέλη και τους κοινωνικούς εταίρους. Γενικότερα, η Επιτροπή θα επανεκκινήσει τη συζήτηση με τους **κοινωνικούς εταίρους** σχετικά με τον τρόπο βελτίωσης της ισότητας των φύλων στον κόσμο της εργασίας, μεταξύ άλλων εντός των δομών τους, και θα τους παροτρύνει να εντείνουν τις προσπάθειές τους για την αντιμετώπιση των ανισοτήτων μεταξύ των φύλων όσον αφορά την απασχόληση και τις αμοιβές.

Οι μειωμένες αποδοχές, τα υψηλότερα ποσοστά μερικής απασχόλησης και τα χρονικά κενά στη σταδιοδρομία λόγω ευθυνών φροντίδας που αναλαμβάνουν οι γυναίκες συμβάλλουν σημαντικά στο **συνταξιοδοτικό χάσμα μεταξύ των φύλων**. Στην **έκθεση για την επάρκεια των συντάξεων** του 2021, η Επιτροπή, από κοινού με την Επιτροπή Κοινωνικής Προστασίας του Συμβουλίου, θα αξιολογήσει τον τρόπο επιμερισμού των κινδύνων και των πόρων μεταξύ γυναικών και ανδρών στα συνταξιοδοτικά συστήματα. Για να προστατευθούν τα συνταξιοδοτικά δικαιώματα και να ενθαρρυνθεί η ίση κατανομή των ευθυνών φροντίδας μεταξύ γυναικών και ανδρών, η Επιτροπή θα διερευνήσει από κοινού με τα κράτη μέλη και τα ενδιαφερόμενα μέρη τη χορήγηση **συνταξιοδοτικών μορίων στο πλαίσιο επαγγελματικών συνταξιοδοτικών συστημάτων για τη διακοπή της σταδιοδρομίας που συνδέεται με την παροχή φροντίδας**, σύμφωνα με τις συστάσεις της ομάδας υψηλού επιπέδου για τις συντάξεις⁵⁹.

Γεφύρωση του χάσματος μεταξύ των φύλων όσον αφορά τη φροντίδα

Η επαγγελματική επιτυχία παράλληλα με τη διαχείριση των ευθυνών φροντίδας στο σπίτι αποτελεί πρόκληση, ιδίως για τις γυναίκες. Συχνά οι γυναίκες εξαρτούν την απόφασή τους να εργαστούν, καθώς και τη μορφή της εργασίας τους, από τις ευθύνες φροντίδας που έχουν και από το εάν και πώς μοιράζονται τις φροντίδες αυτές με σύντροφό τους. Το πρόβλημα αυτό είναι ακόμη μεγαλύτερο για τους μόνους γονείς, οι περισσότεροι από τους οποίους είναι γυναίκες⁶⁰, και για τα άτομα που ζουν σε απομακρυσμένες αγροτικές περιοχές και, συχνά, δεν έχουν λύσεις υποστήριξης. Οι γυναίκες επιβαρύνονται επίσης δυσανάλογα από τη μη αμειβόμενη εργασία, η οποία αποτελεί σημαντικό μερίδιο της οικονομικής δραστηριότητας⁶¹.

Η ίση κατανομή των ευθυνών φροντίδας κατ' οίκον είναι εξαιρετικά σημαντική, όπως και η διαθεσιμότητα υπηρεσιών παιδικής, κοινωνικής και οικιακής φροντίδας, ιδίως για τους μόνους γονείς⁶². Η ανεπαρκής πρόσβαση σε ποιοτικές και οικονομικά προσιτές επίσημες υπηρεσίες φροντίδας αποτελεί βασική αιτία για την ανισότητα των φύλων στην αγορά εργασίας⁶³. Ως εκ τούτου, η επένδυση στις υπηρεσίες φροντίδας είναι σημαντική προκειμένου να στηριχθεί η συμμετοχή των

⁵⁷ Αξιολόγηση της σχετικής διάταξης της οδηγίας 2006/54/EK για την εφαρμογή της κατοχυρωμένης στη Συνθήκη αρχή της «ισότητας της αμοιβής μεταξύ ανδρών και γυναικών για όμοια εργασία ή για εργασία της αυτής αξίας» [SWD(2020) 50]: έκθεση σχετικά με την εφαρμογή του σχεδίου δράσης της ΕΕ 2017-2019 — Αντιμετώπιση του μισθολογικού χάσματος μεταξύ των φύλων [COM(2020) 101].

⁵⁸ Πρόκειται να δρομολογηθεί μαζί με την παρούσα στρατηγική.

⁵⁹ Τελική έκθεση της ομάδας εμπειρογνομόνων υψηλού επιπέδου για τις συντάξεις, Δεκέμβριος 2019, <https://ec.europa.eu/transparency/regexpert/index.cfm?do=groupDetail&groupID=3589>.

⁶⁰ Maldonado, L. C., & Nieuwenhuis, R., «Family policies and single parent poverty in 18 OECD countries, 1978-2008». Community, Work & Family, 18(4): 395-415.

⁶¹ https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---cabinet/documents/publication/wcms_713376.pdf.

⁶² Eurofound, «Striking a balance: Reconciling work and life in the EU», 2018 — βλ. ενημερωτικά γραφήματα.

⁶³ Hoffmann, F., & Rodrigues, R., «Informal carers: who takes care of them?», Έγγραφο πολιτικής του Ευρωπαϊκού Κέντρου για την πολιτική και την έρευνα στον τομέα της κοινωνικής πρόνοιας, Απρίλιος 2010, Βιέννη — βλ. ενημερωτικά γραφήματα.

γυναικών στην αμειβόμενη εργασία και η επαγγελματική τους ανέλιξη. Επιπλέον, μπορεί να δημιουργήσει θέσεις εργασίας τόσο για τις γυναίκες όσο και για τους άνδρες.

Οι γυναίκες στην ΕΕ αφιερώνουν **22 ώρες** την εβδομάδα για φροντίδα και οικιακή εργασία, ενώ οι άνδρες αφιερώνουν μόνο **9 ώρες**.

Το **80%** των υπηρεσιών φροντίδας στην ΕΕ παρέχονται από άτυπους φροντιστές, εκ των οποίων το **75%** είναι γυναίκες. Η πλειονότητά τους προέρχεται από οικογένειες μεταναστών.

Οι στόχοι της Βαρκελώνης⁶⁴ για την παροχή υπηρεσιών προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας για παιδιά έχουν, ως επί το πλείστον, επιτευχθεί, αλλά ορισμένα κράτη μέλη υπολείπονται σημαντικά. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή θα προτείνει την αναθεώρηση των στόχων της Βαρκελώνης, προκειμένου να εξασφαλιστεί περαιτέρω σύγκλιση προς τα πάνω μεταξύ των κρατών μελών όσον αφορά την προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα. Επιπλέον, η πρόταση της Επιτροπής σχετικά με μια **εγγύηση για τα παιδιά** το 2021 θα εστιάζεται στα σημαντικότερα εμπόδια που αποτρέπουν την πρόσβαση των παιδιών στις αναγκαίες υπηρεσίες για την ευημερία και την προσωπική τους ανάπτυξη, προκειμένου να σπάσει ο φαύλος κύκλος της φτώχειας και να μειωθούν οι ανισότητες.

Η Επιτροπή θα συνεχίσει να στηρίζει τις **εργασίες των κρατών μελών για τη βελτίωση της διαθεσιμότητας και της οικονομικής προσιτότητας ποιοτικών υπηρεσιών φροντίδας** για παιδιά και άλλα εξαρτώμενα άτομα μέσω επενδύσεων του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου+, του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης, του προγράμματος InvestEU και του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης.

Στο τέλος του 2020 η Επιτροπή θα ξεκινήσει τη διαδικασία διαβούλευσης σχετικά με μια **Πράσινη Βίβλο για τη γήρανση**, η οποία θα δίνει έμφαση στη μακροχρόνια περίθαλψη, τις συντάξεις και την ενεργό γήρανση.

Η Επιτροπή, εκτός από τις ανωτέρω δράσεις της, καλεί τα κράτη μέλη:

- να μεταφέρουν στο εθνικό τους δίκαιο την οδηγία για την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής και να εφαρμόσουν ορθά την ενωσιακή νομοθεσία για την ισότητα των φύλων και την ενωσιακή εργατική νομοθεσία⁶⁵.
- να δώσουν συνέχεια στα συμπεράσματα του Συμβουλίου του Ιουνίου 2019 «Γεφύρωση του μισθολογικού χάσματος μεταξύ των φύλων: κυριότερες πολιτικές και μέτρα».
- να εξασφαλίσουν επαρκείς επενδύσεις από τη διαθέσιμη ενωσιακή χρηματοδότηση για την προσχολική εκπαίδευση, τις υπηρεσίες φροντίδας και τις υπηρεσίες μακροχρόνιας φροντίδας και
- να εφαρμόσουν την υπουργική δήλωση δέσμευσης για τις γυναίκες στο ψηφιακό περιβάλλον.

3. Ισότητα ανάληψη ηγετικών ρόλων σε όλο το φάσμα της κοινωνίας

Οι επιχειρήσεις, οι κοινότητες και οι χώρες θα πρέπει να διοικούνται τόσο από γυναίκες όσο και από άνδρες, σε όλη την πολυμορφία τους. Η σταδιοδρομία των ατόμων δεν πρέπει να επηρεάζεται από το αν είναι γυναίκες ή άνδρες.

⁶⁴ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/bcn_objectives-report2018_web_en.pdf.

⁶⁵ Περιλαμβάνονται η αναδιατυπωμένη οδηγία για την ισότητα των φύλων στην απασχόληση και την εργασία· οι οδηγίες για την ισότητα των φύλων στην αυτοαπασχόληση, την πρόσβαση σε αγαθά και υπηρεσίες, την κοινωνική ασφάλιση, την εγκυμοσύνη και τη μητρότητα· η οδηγία για την εργασία μερικής απασχόλησης· η οδηγία για διαφανείς και προβλέψιμους όρους εργασίας· η σύσταση για την πρόσβαση σε κοινωνική προστασία· και η σύσταση για τους φορείς ισότητας.

Επίτευξη ισόρροπης εκπροσώπησης των φύλων στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων και στην πολιτική

Στις ηγετικές θέσεις εξακολουθούν να βρίσκονται υπερβολικά ελάχιστες γυναίκες, είτε πρόκειται για την πολιτική ή τους κρατικούς φορείς, είτε πρόκειται για τα ανώτατα δικαστήρια ή τα διοικητικά συμβούλια επιχειρήσεων. Αυτό ισχύει ακόμη και αν υπάρχει ίση εκπροσώπηση των φύλων στα χαμηλότερα επίπεδα. Εάν οι ανώτατες θέσεις κατέχονται αποκλειστικά από άνδρες για μεγάλο χρονικό διάστημα, διαμορφώνεται ένα μοντέλο προσλήψεων για τους διαδόχους, μερικές φορές μόνο λόγω ασυναίσθητης μεροληψίας.

Για την επιτυχημένη άσκηση των ηγετικών καθηκόντων έχει καίρια σημασία οι θέσεις αυτές να στελεχώνονται τόσο από γυναίκες όσο και από άνδρες. **Η επίλυση των περίπλοκων προβλημάτων που αντιμετωπίζουν σήμερα τα άτομα που είναι υπεύθυνα για τη λήψη αποφάσεων απαιτεί ηγεσία που να χαρακτηρίζεται από συμπεριληπτικότητα και πολυμορφία.** Η περισσότερη ένταξη και η μεγαλύτερη πολυμορφία είναι ουσιαστικής σημασίας για την προώθηση νέων ιδεών και καινοτόμων προσεγγίσεων που εξυπηρετούν καλύτερα μια δυναμική και ευημερούσα κοινωνία της ΕΕ. Η παροχή της δυνατότητας σε πολίτες από κάθε υπόβαθρο να συμμετέχουν ουσιαστικά στην κοινωνία αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση για την εύρυθμη λειτουργία της δημοκρατίας και οδηγεί σε πιο αποτελεσματική χάραξη πολιτικής⁶⁶.

Μόνο το **7,5%** των προέδρων διοικητικών συμβουλίων και το **7,7%** των διευθυντικών στελεχών στις μεγαλύτερες εισηγμένες εταιρείες της ΕΕ είναι γυναίκες.

Μόνο το **32,2%** των μελών των εθνικών κοινοβουλίων στην ΕΕ είναι γυναίκες.

Ένα ευρύ φάσμα ταλέντων και δεξιοτήτων συμβάλλει στη βελτίωση της διαδικασίας λήψης αποφάσεων και της εταιρικής διακυβέρνησης και προωθεί την οικονομική ανάπτυξη⁶⁷. Παρά την πρόοδο που έχει σημειωθεί τα τελευταία χρόνια, οι γυναίκες εξακολουθούν να υποεκπροσωπούνται στις θέσεις λήψης αποφάσεων στις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις και τη βιομηχανία⁶⁸.

Η Επιτροπή, στο πλαίσιο των προσπαθειών για να διαρραγεί η «γυάλινη οροφή», θα πείσει προκειμένου να εγκριθεί η πρόταση **οδηγίας του 2012 για τη βελτίωση της ισόρροπης εκπροσώπησης των φύλων στα διοικητικά συμβούλια των επιχειρήσεων**⁶⁹, με στόχο τα μη εκτελεστικά μέλη των διοικητικών συμβουλίων των επιχειρήσεων να προέρχονται τουλάχιστον κατά 40 % από το υποεκπροσωπούμενο φύλο⁷⁰.

Παράλληλα, η Επιτροπή θα διευκολύνει την ανταλλαγή ορθών πρακτικών για την ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων σε διοικητικά συμβούλια και διευθυντικές θέσεις, παρουσιάζοντας τα παραδείγματα εθνικών ή περιφερειακών έργων που υλοποιούνται από τον κρατικό μηχανισμό, την κοινωνία των πολιτών ή τον ιδιωτικό τομέα. Η **ενωσιακή πλατφόρμα χαρτών πολυμορφίας**⁷¹ θα

⁶⁶ Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων (EIGE), Βάση στατιστικών δεδομένων για τα φύλα — Εθνικά κοινοβούλια: ένα ή δύο νομοθετικά σώματα, 2019 — βλ. ενημερωτικό γράφημα.

⁶⁷ Διεθνής Οργάνωση Εργασίας (ΔΟΕ), «The business case for change», 2019· McKinsey, «Women Matter report», 2017· Catalyst, «Why Diversity and Inclusion Matter», 2018· Rohini Anand, «Gender-Balanced Teams Linked to Better Business Performance: A Sodexo Study», 2016.

⁶⁸ Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων (EIGE), Βάση στατιστικών δεδομένων για τα φύλα — Γυναίκες και άνδρες στη διαδικασία λήψης αποφάσεων, 2019 — βλ. ενημερωτικό γράφημα.

⁶⁹ COM(2012) 614 final.

⁷⁰ Έχουν σημειωθεί θετικά αποτελέσματα σε αρκετές χώρες που θέσπισαν σχετικά νομοθετικά μέτρα, όπως η Γαλλία, η Ιταλία, το Βέλγιο, η Γερμανία και, πιο πρόσφατα, η Αυστρία και η Πορτογαλία. Βλ. <https://eige.europa.eu/publications/gender-equality-index-2019-report/more-gender-equality-corporate-boards-only-few-member-states>.

⁷¹ https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/combating-discrimination/tackling-discrimination/diversity-management/eu-platform-diversity-charters_en.

χρησιμεύσει ως πλατφόρμα ανταλλαγών. Η Επιτροπή θα συνεχίσει να συνεργάζεται στο πλαίσιο έργων σε επίπεδο ΕΕ, όπως ο ευρωπαϊκός δείκτης πολυμορφίας των φύλων⁷².

Οι ίσες ευκαιρίες συμμετοχής έχουν καθοριστική σημασία για την αντιπροσωπευτική δημοκρατία σε κάθε επίπεδο — ευρωπαϊκό, εθνικό, περιφερειακό και τοπικό. Η Επιτροπή θα προωθήσει τη συμμετοχή των γυναικών ως ψηφοφόρων και υποψηφίων στις **εκλογές για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο το 2024**, σε συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, τα εθνικά κοινοβούλια, τα κράτη μέλη και την κοινωνία των πολιτών, μεταξύ άλλων μέσω της χρηματοδότησης και της προώθησης βέλτιστων πρακτικών. Τα ευρωπαϊκά πολιτικά κόμματα που ζητούν χρηματοδότηση από την ΕΕ παροτρύνονται να έχουν διαφάνεια όσον αφορά την ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων στη σύνθεση των μελών τους⁷³.

Στις ευρωπαϊκές εκλογές του 2019, το **39%** των εκλεγμένων βουλευτών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ήταν γυναίκες, έναντι **37%** το 2014.

Η Επιτροπή φον ντερ Λάιεν έχει τον υψηλότερο αριθμό γυναικών που είχε ποτέ το Σώμα των Επιτρόπων.

Τα θεσμικά όργανα και οι οργανισμοί της ΕΕ δεν θα πρέπει να εξαιρούνται από τη διασφάλιση της ισόρροπης εκπροσώπησης των φύλων σε ηγετικές θέσεις. Η Επιτροπή θα δώσει το παράδειγμα. Χάρη στην απεριφραστή έκκληση της προέδρου κ. φον ντερ Λάιεν για την επίτευξη της **ισότητας των φύλων στο Σώμα των Επιτρόπων**, η σημερινή Επιτροπή έχει τον υψηλότερο αριθμό γυναικών επιτρόπων. Η Επιτροπή σκοπεύει να επιτύχει **ίση εκπροσώπηση των φύλων 50 %** σε όλα τα διοικητικά της επίπεδα έως το τέλος του 2024⁷⁴. Τα μέτρα στήριξης θα περιλαμβάνουν ποσοτικούς στόχους όσον αφορά τους διορισμούς γυναικών και τα προγράμματα ανάπτυξης ηγετικών δεξιοτήτων τους⁷⁵. Η Επιτροπή θα εντείνει επίσης τις προσπάθειές της για την επίτευξη μεγαλύτερου μεριδίου **γυναικών στη θέση διευθυντικών στελεχών οργανισμών της ΕΕ**⁷⁶ και θα εξασφαλίσει την ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων μεταξύ των ομιλητών και των συμμετεχόντων σε πάνελ στο πλαίσιο των διασκέψεων που διοργανώνει.

Η Επιτροπή θα στηρίζει τα κράτη μέλη με σκοπό την ανάπτυξη και την εφαρμογή αποτελεσματικότερων **στρατηγικών για την αύξηση του αριθμού των γυναικών σε θέσεις λήψης αποφάσεων**, μεταξύ άλλων μέσω του ενωσιακού προγράμματος αμοιβαίας μάθησης για την ισότητα των φύλων⁷⁷. Επιπλέον, η Επιτροπή θα **παρέχει δεδομένα και ανάλυση των τάσεων όσον αφορά την εκπροσώπηση των γυναικών και των ανδρών σε θέσεις λήψης αποφάσεων**, σε συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων (EIGE).

Η Επιτροπή, εκτός από τις ανωτέρω δράσεις της, καλεί:

- **το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο:**
  - να εγκρίνουν την πρόταση οδηγίας για τη βελτίωση της ισόρροπης εκπροσώπησης των

⁷² Στα σχετικά έργα περιλαμβάνεται το European Women on Boards: <https://europeanwomenonboards.eu/>.

⁷³ Κανονισμός 2018/673 για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 1141/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με το καθεστώς και τη χρηματοδότηση των ευρωπαϊκών πολιτικών κομμάτων και των ευρωπαϊκών πολιτικών ιδρυμάτων — αιτιολογική σκέψη 6.

⁷⁴ Το 2019, το 41 % των διευθυντικών στελεχών στην Επιτροπή ήταν γυναίκες (από 30 % το 2014). Τα επιμέρους σχετικά ποσοστά ήταν 37 % για τα ανώτερα διευθυντικά στελέχη (από 27 %) και 42 % για τα μεσαία διευθυντικά στελέχη (από 31 %).

⁷⁵ Για τα ισχύοντα μέτρα: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, «Diversity and Gender Equality Report 2019», Βρυξέλλες, 6 Νοεμβρίου 2019.

⁷⁶ Περισσότεροι από 3 στους 4 οργανισμούς της ΕΕ διοικούνται επί του παρόντος από άνδρες.

⁷⁷ https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/gender-equality/who-we-work-gender-equality/mutual-learning-programme-gender-equality_en.

φύλων στα διοικητικά συμβούλια των επιχειρήσεων· και

- να θεσπίσουν μέτρα για τη βελτίωση της ισόρροπης εκπροσώπησης των φύλων σε όλες τις διοικητικές βαθμίδες τους και σε ηγετικές θέσεις.

- **τα κράτη μέλη:**

- να μεταφέρουν στο εθνικό τους δίκαιο και να εφαρμόσουν την οδηγία για τη βελτίωση της ισόρροπης εκπροσώπησης των φύλων στα διοικητικά συμβούλια των επιχειρήσεων, αμέσως μετά την έκδοσή της· και
- να αναπτύξουν και να εφαρμόσουν στρατηγικές για την αύξηση του αριθμού των γυναικών σε θέσεις λήψης αποφάσεων στην πολιτική και στη χάραξη πολιτικής.

4. Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου και διατομεακή διάσταση στις πολιτικές της ΕΕ

Όλες οι βασικές προκλήσεις με τις οποίες αναμετράται σήμερα η ΕΕ —όπως η πράσινη και η ψηφιακή μετάβαση και οι δημογραφικές μεταβολές— έχουν μια διάσταση φύλου. Η συμπερίληψη αυτής της διάστασης σε όλες τις πολιτικές και τις διαδικασίες της ΕΕ είναι εξαιρετικά σημαντική για την επίτευξη του στόχου της ισότητας των φύλων.

Η συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου διασφαλίζει ότι οι πολιτικές και τα προγράμματα μεγιστοποιούν τις δυνατότητες όλων —γυναικών και ανδρών, κοριτσιών και αγοριών, σε όλη την πολυμορφία τους. Στόχος είναι να γίνει ανακατανομή της εξουσίας, της επιρροής και των πόρων με δίκαιο και ισότιμο ως προς το φύλο τρόπο, να αρθούν οι ανισότητες, να προαχθεί η δίκαιη μεταχείριση και να δημιουργηθούν ευκαιρίες.

Η Επιτροπή θα ενσωματώσει τη διάσταση του φύλου σε όλες τις σημαντικές πρωτοβουλίες της κατά τη διάρκεια της τρέχουσας εντολής, έργο στο οποίο θα διευκολυνθεί χάρη στη δημιουργία αυτόνομου χαρτοφυλακίου επιτρόπου για την ισότητα και στη σύσταση ειδικής ομάδας για την ισότητα⁷⁸, η οποία θα αποτελείται από εκπροσώπους όλων των υπηρεσιών της Επιτροπής και της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Εξωτερικής Δράσης. Η ειδική ομάδα θα εξασφαλίσει την εφαρμογή της συνεκτίμησης της διάστασης του φύλου —συμπεριλαμβανομένης της ισότητας των φύλων— σε επιχειρησιακό και τεχνικό επίπεδο.

Ενδεικτικά, οι προσεχείς πολιτικές στο πλαίσιο της **Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας**, όπως η πρωτοβουλία «**Κύμα ανακαινίσεων**» ή η **στρατηγική της ΕΕ για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή**, μπορούν να επηρεάσουν τις γυναίκες διαφορετικά από τους άνδρες⁷⁹. Όσον αφορά την **κλιματική αλλαγή**, ο ρόλος ιδίως των νέων γυναικών υπήρξε αξιοσημείωτος, καθώς αυτές ανέλαβαν τα ηνία για την προώθηση της αλλαγής. Οι γυναίκες και οι άνδρες δεν επηρεάζονται εξίσου από τις πράσινες πολιτικές για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής (οι γυναίκες κλιματικοί πρόσφυγες έχουν λιγότερες δυνατότητες) ή τη μετάβαση σε καθαρές μορφές ενέργειας (οι γυναίκες πλήττονται περισσότερο από την ενεργειακή φτώχεια) και τις μεταφορές χωρίς εκπομπές (περισσότερες γυναίκες χρησιμοποιούν τα δημόσια μέσα μεταφοράς). Ως εκ τούτου, η αντιμετώπιση της διάστασης του φύλου μπορεί να συμβάλει καθοριστικά στην αξιοποίηση του πλήρους δυναμικού αυτών των πολιτικών.

⁷⁸ Η ειδική ομάδα θα διευκολύνει την ενσωμάτωση της ισότητας σε σχέση με έξι λόγους διακρίσεων: το φύλο, τη φυλετική ή εθνοτική καταγωγή, τη θρησκεία ή τις πεποιθήσεις, την αναπηρία, την ηλικία και τον σεξουαλικό προσανατολισμό.

⁷⁹ Και στις δύο περιπτώσεις, η ιδιαίτερη προσοχή στους ηλικιωμένους (όπως με ανακαινίσεις που θα αντέχουν στον χρόνο ή —στο πλαίσιο των πολιτικών για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή— με τη λήψη μέτρων σε περιόδους καύσωνα για μεγαλύτερη ενυδάτωση των ηλικιωμένων) θα έχει, για παράδειγμα, θετικό αντίκτυπο ιδίως στις γυναίκες, δεδομένου ότι αυτές αποτελούν την πλειονότητα του ηλικιωμένου πληθυσμού.

Ένα άλλο παράδειγμα είναι η **ψηφιοποίηση**, η οποία θα αλλάξει ριζικά τη ζωή μας και τη ζωή των παιδιών μας. Σ' αυτή τη μετάβαση, έχει καθοριστική σημασία η συμβολή των γυναικών στην οικοδόμηση αυτού του μέλλοντος και η αύξηση του αριθμού των κοριτσιών που αποκτούν δεξιότητες ΤΠ, ώστε να μπορούν να συμμετάσχουν ενεργά στη διαμόρφωση του ψηφιακού κόσμου του αύριο.

Ως προς την υγεία, οι γυναίκες και οι άνδρες αντιμετωπίζουν κινδύνους που είναι άρρηκτα συνδεδεμένοι με το φύλο. Η διάσταση του φύλου θα ενσωματωθεί στο σχέδιο δράσης της ΕΕ για την καταπολέμηση του καρκίνου, το οποίο θα δρομολογηθεί το 2020. Θα διευκολυνθεί η τακτική ανταλλαγή ορθών πρακτικών μεταξύ των κρατών μελών και των ενδιαφερόμενων μερών σχετικά με τις παραμέτρους της υγείας που σχετίζονται με το φύλο, συμπεριλαμβανομένης της σεξουαλικής και της αναπαραγωγικής υγείας και των συναφών δικαιωμάτων.

Το **θεματολόγιο της ΕΕ για τα ναρκωτικά 2021-2025** θα εγκριθεί το 2020 και θα επιλύει προβλήματα άρρηκτα συνδεδεμένα με το φύλο τα οποία αντιμετωπίζουν οι γυναίκες και τα κορίτσια που κάνουν χρήση ουσιών.

Η **αλληλεπίδραση του φύλου με άλλους λόγους διακρίσεων θα εξεταστεί σε όλες τις πολιτικές της ΕΕ**. Οι γυναίκες αποτελούν ετερογενή ομάδα και ενδέχεται να υφίστανται διατομεακές διακρίσεις λόγω περισσότερων του ενός προσωπικών χαρακτηριστικών τους. Για παράδειγμα, μια μετανάστρια με αναπηρία ενδέχεται να αντιμετωπίσει διακρίσεις για τρεις ή περισσότερους λόγους. Ως εκ τούτου, η θέσπιση και η εφαρμογή των ενωσιακών νόμων και πολιτικών θα πρέπει να ανταποκρίνονται στις ιδιαίτερες ανάγκες και συνθήκες των γυναικών και κοριτσιών διαφόρων ομάδων. Το προσεχές σχέδιο δράσης για την ενσωμάτωση και την ένταξη και τα στρατηγικά πλαίσια της ΕΕ για την αναπηρία, τα άτομα ΛΟΑΔΜ+, την ένταξη των Ρομά και τα δικαιώματα των παιδιών θα συνδέονται με την παρούσα στρατηγική και μεταξύ τους. Επιπλέον, η διατομεακή προοπτική θα χαρακτηρίζει πάντα τις πολιτικές για την ισότητα των φύλων.

5. Χρηματοδοτικές δράσεις για την επίτευξη προόδου όσον αφορά την ισότητα των φύλων στην ΕΕ

Οι προτάσεις της Επιτροπής για το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο (ΠΔΠ) εξασφαλίζουν τη συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου σε ολόκληρο το ΠΔΠ, και ειδικότερα σε διάφορα ενωσιακά χρηματοδοτικά προγράμματα και δημοσιονομικά μέσα εγγυήσεων, ιδίως το **Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+**, το **Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης**, το **πρόγραμμα Δημιουργική Ευρώπη**, το **Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας**, το **Ταμείο Συνοχής** και το **πρόγραμμα InvestEU**. Η χρηματοδότηση θα στηρίζει δράσεις για την προώθηση της συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας και της ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής, θα επιτρέψει επενδύσεις σε εγκαταστάσεις φροντίδας, θα στηρίζει τη γυναικεία επιχειρηματικότητα, θα καταπολεμήσει τον διαχωρισμό των φύλων σε ορισμένα επαγγέλματα και θα αντιμετωπίσει την άνιση εκπροσώπηση των κοριτσιών και των αγοριών σε ορισμένους τομείς της εκπαίδευσης και της κατάρτισης.

Ο προτεινόμενος κανονισμός περί κοινών διατάξεων⁸⁰ περιλαμβάνει **συγκεκριμένους «αναγκαίους πρόσφορους όρους»**, που απαιτούν από τα κράτη μέλη να διαθέτουν **εθνικό στρατηγικό πλαίσιο για την ισότητα των φύλων** ως προϋπόθεση για την αξιοποίηση των πόρων, όταν επενδύουν με στόχο τη βελτίωση της ισορροπίας των φύλων στην αγορά εργασίας, την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής ή τις υποδομές παιδικής μέριμνας. Ένας άλλος **οριζόντιος αναγκαίος πρόσφορος όρος** που επιτρέπει την αποτελεσματική εφαρμογή του **Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων** περιλαμβάνει την ισότητα των φύλων ως μία από τις βασικές του αρχές και εφαρμόζεται σε όλες τις επενδύσεις δυνάμει του εν λόγω κανονισμού.

Μέσω του **προγράμματος «Πολίτες, ισότητα, δικαιώματα και αξίες»** θα διατίθεται ειδική χρηματοδότηση για έργα με αποδέκτες τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και τους δημόσιους

⁸⁰ COM(2018) 375 final.

οργανισμούς που εφαρμόζουν ειδικές δράσεις, συμπεριλαμβανομένων της πρόληψης και της καταπολέμησης της έμφυλης βίας. Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στις γυναίκες και τα κορίτσια στο πλαίσιο του ασύλου και της μετανάστευσης. Μέσω του **Ταμείου Ασύλου και Μετανάστευσης**, η Επιτροπή θα ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να εστιάζονται σε δράσεις που υποστηρίζουν τις ιδιαίτερες ανάγκες των γυναικών στη διαδικασία ασύλου, καθώς και σε δράσεις που στηρίζουν την ενσωμάτωση των γυναικών στη νέα κοινωνία. Επιπλέον, το Ταμείο θα καταστήσει εφικτή την ενίσχυση της προστασίας των ευάλωτων ομάδων, συμπεριλαμβανομένων των γυναικών που έχουν πέσει θύματα έμφυλης βίας στο πλαίσιο του ασύλου και της μετανάστευσης.

Στον τομέα της έρευνας και της καινοτομίας, η Επιτροπή θα θεσπίσει νέα μέτρα για να ενισχύσει την ισότητα των φύλων στο πλαίσιο του προγράμματος «**Ορίζων Ευρώπη**», όπως τη δυνατότητα να απαιτείται η **υποβολή σχεδίου για την ισότητα των φύλων από τους αιτούντες**, και θα αναλάβει πρωτοβουλία για την αύξηση του αριθμού νεοφυών επιχειρήσεων τεχνολογίας που διοικούνται από γυναίκες. Θα διατεθεί επίσης χρηματοδότηση για την έρευνα σε θέματα φύλου και την έρευνα σε θέματα διατομεακότητας.

Επιπλέον, θα δοθούν δυνατότητες χρηματοδότησης με σκοπό, αφενός, να αυξηθούν οι επιχειρηματικές γνώσεις και η συμμετοχή των γυναικών στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων και, αφετέρου, να πραγματοποιηθούν επενδύσεις στην ανάπτυξη βασικών υπηρεσιών στις αγροτικές περιοχές στο πλαίσιο της **κοινής γεωργικής πολιτικής**. Με σκοπό την ενδυνάμωση των γυναικών, πρόκειται να προκηρυχθεί νέα πρόσκληση υποβολής προτάσεων για τις γυναίκες στη «γαλάζια οικονομία»⁸¹ στο πλαίσιο του επόμενου **Ευρωπαϊκού Ταμείου Θάλασσας και Αλιείας** για την περίοδο 2021-2027.

Η χάραξη στρατηγικής για την ένταξη και την πολυμορφία όσον αφορά το μελλοντικό **πρόγραμμα Erasmus+** θα υποδεικνύει τον τρόπο με τον οποίο το πρόγραμμα μπορεί να συμβάλει στην αντιμετώπιση των ανισοτήτων μεταξύ των φύλων σε όλους τους τομείς της εκπαίδευσης και της κατάρτισης, της νεολαίας και του αθλητισμού.

Η καθοδήγηση της Επιτροπής σχετικά με τις **κοινωνικά υπεύθυνες δημόσιες συμβάσεις** θα καταπολεμά τις διακρίσεις και θα προωθεί την ισότητα των φύλων στους δημόσιους διαγωνισμούς.

Η Επιτροπή, ανταποκρινόμενη στις επανειλημμένες εκκλήσεις αρκετών κρατών μελών και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου⁸², **θα εξετάσει τον αντίκτυπο των δραστηριοτήτων της στην ισότητα των φύλων και τον τρόπο υπολογισμού των δαπανών που σχετίζονται με την ισότητα των φύλων σε προγραμματικό επίπεδο** στο πλαίσιο του ΠΔΠ 2021-2027. Το αποτέλεσμα του ελέγχου που ξεκίνησε πρόσφατα από το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο για την **ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό της ΕΕ** με σκοπό την προώθηση της ισότητας θα συμβάλει στη διαδικασία αυτή. Αυτό θα βελτιώσει τη συνεκτικότητα της διάστασης του φύλου στη διαδικασία προϋπολογισμού της Επιτροπής, αυξάνοντας περαιτέρω τη συμβολή του σχεδιασμού των πολιτικών και της κατανομής των πόρων στους στόχους για την ισότητα των φύλων.

6. Μέριμνα για την ισότητα των φύλων και την ενδυνάμωση των γυναικών σε ολόκληρο τον κόσμο

Η ανισότητα των φύλων αποτελεί παγκόσμιο πρόβλημα. Η ισότητα των φύλων και η ενδυνάμωση των γυναικών αποτελούν βασικό στόχο της εξωτερικής δράσης της ΕΕ. Είναι σημαντικό οι εσωτερικές και οι εξωτερικές ενωσιακές δράσεις στον συγκεκριμένο τομέα να είναι συνεκτικές και να αλληλοενισχύονται. Η ΕΕ προωθεί την ισότητα των φύλων και την ενδυνάμωση των γυναικών στις διεθνείς εταιρικές σχέσεις της, στον διάλογο για τα πολιτικά και τα ανθρώπινα

⁸¹ <https://ec.europa.eu/jrc/en/news/how-big-eus-blue-economy-eu-report-potential-coasts-and-oceans-provide-sustainable-economic-growth>.

⁸² http://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2014_2019/plmrep/COMMITTEES/FEMM/DV/2018/09-03/20180828DraftResolutionGenderBudgetingintheEUBudget-thewayforward_EN.pdf.

δικαιώματα με τρίτες χώρες, στην εμπορική πολιτική της, καθώς και στις πολιτικές της γειτονίας και διεύρυνσης, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο των διαπραγματεύσεων προσχώρησης και της διαδικασίας σταθεροποίησης και σύνδεσης. Επιπλέον, δράσεις που σχετίζονται με το φύλο περιλαμβάνονται στις δραστηριότητες που αναπτύσσει η ΕΕ σε καταστάσεις αστάθειας, συγκρούσεων και έκτακτης ανάγκης.

Το **σχέδιο δράσης για την ισότητα των φύλων και την ενδυνάμωση των γυναικών στις εξωτερικές σχέσεις (2016-2020) (GAP II)**⁸³ εστιάζεται στον τερματισμό της βίας κατά των γυναικών και των κοριτσιών, στην προώθηση της οικονομικής και κοινωνικής ενδυνάμωσης των γυναικών και στην εξασφάλιση της άσκησης των ανθρωπίνων, πολιτικών και ατομικών τους δικαιωμάτων. Με βάση τα επιτεύγματα που συντελέστηκαν και τα διδάγματα που αντλήθηκαν, **το GAP III θα δρομολογηθεί το 2020**, ακολουθώντας συνολική προσέγγιση και εξασφαλίζοντας συνέπεια με τις προτεραιότητες της παρούσας στρατηγικής, αφού όλα τα σχετικά στοιχεία του θα ενσωματωθούν στην εξωτερική δράση της ΕΕ.

Η ΕΕ θα συνεχίσει να στηρίζει τα ανθρώπινα δικαιώματα των γυναικών, τους υπερασπιστές τους, τη σεξουαλική και αναπαραγωγική υγεία και τα συναφή δικαιώματα, καθώς και τις προσπάθειες για την καταπολέμηση της σεξουαλικής και της έμφυλης βίας σε ολόκληρο τον κόσμο, μεταξύ άλλων σε καταστάσεις αστάθειας, συγκρούσεων και έκτακτης ανάγκης. Η ΕΕ εφάρμοσε την **πρωτοβουλία «Spotlight»**, ένα κοινό παγκόσμιο πρόγραμμα της ΕΕ και του ΟΗΕ, το οποίο χρηματοδοτεί η ΕΕ με 500 εκατ. ευρώ συνολικά, για να συμβάλει στην εξάλειψη όλων των μορφών βίας κατά των γυναικών και των κοριτσιών. Το 2020 η ΕΕ θα δρομολογήσει την **εκστρατεία #WithHer**, με σκοπό να καταρριφθούν επιβλαβείς έμφυλοι κανόνες και στερεότυπα που διακονούν τη βία κατά των γυναικών παγκοσμίως. Επίσης εντός του 2020 η ΕΕ θα θεσπίσει **σχέδιο δράσης για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη δημοκρατία (2020-2024)**. Επιπλέον, θα συνεχίσει να εφαρμόζει την **ενωσιακή στρατηγική προσέγγιση και σχέδιο δράσης της ΕΕ για τις γυναίκες, την ειρήνη και την ασφάλεια (2019-2024)**⁸⁴.

Η Επιτροπή θα συνεχίσει να προωθεί έμπρακτα την ισότητα των φύλων μέσω της **εμπορικής πολιτικής** της, όπως με την ενεργό συμμετοχή της για το θέμα αυτό στον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου. Θα εξακολουθήσει να συλλέγει δεδομένα καταναμημένα ανά φύλο, ώστε να εξασφαλίζει ότι οι πτυχές του φύλου που σχετίζονται με το εμπόριο συνυπολογίζονται επαρκώς στις εμπορικές συμφωνίες και να λαμβάνει υπόψη τον αντίκτυπο της διάστασης του φύλου στις εμπορικές πρωτοβουλίες.

Στις χώρες-εταίρους, η ΕΕ θα αξιοποιήσει το **Εξωτερικό Επενδυτικό Σχέδιο** για να προωθήσει τη γυναικεία επιχειρηματικότητα και τη συμμετοχή των γυναικών στην αγορά εργασίας. Για παράδειγμα, ο μηχανισμός για την οικονομική ένταξη των γυναικών αποσκοπεί στη μόχλευση 100 εκατ. ευρώ για την πρόσβαση των γυναικών σε χρηματοδότηση. Η **ενωσιακή στρατηγική για την Αφρική** που θα παρουσιαστεί το 2020 θα επικεντρωθεί επίσης στην ισότητα των φύλων και την ενδυνάμωση των γυναικών.

---

⁸³ <https://europa.eu/capacity4dev/articles/eu-gender-action-plan-ii-how-eu-delegations-contribute-gender-equality-worldwide>.

⁸⁴ Η ενωσιακή στρατηγική για τις γυναίκες, την ειρήνη και την ασφάλεια προσαρτάται στα σχετικά συμπεράσματα του Συμβουλίου Εξωτερικών Υποθέσεων, της 10ης Δεκεμβρίου 2018 (έγγραφο 15086/18 του Συμβουλίου), <https://www.consilium.europa.eu/media/37412/st15086-en18.pdf>, και το σχέδιο δράσης της ΕΕ για τις γυναίκες, την ειρήνη και την ασφάλεια 2019-2024, της 4ης Ιουλίου 2019, επισυνάπτεται στο έγγραφο EEAS(2019) 747, https://www.consilium.europa.eu/register/en/content/out/?&typ=ENTRY&i=ADV&DOC_ID=ST-11031-2019-INIT.

Στις εξωτερικές πολιτικές της ΕΕ, η συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου χρησιμοποιείται στη διαδικασία του προϋπολογισμού μέσω της δέσμευσης ότι το 85 % όλων των νέων προγραμμάτων θα συμβάλλουν στην ισότητα των φύλων και την ενδυνάμωση των γυναικών⁸⁵.

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΓΙΑ ΜΙΑ ΕΥΡΩΠΗ ΜΕ ΙΣΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ

Η επίτευξη της ισότητας των φύλων στην Ευρωπαϊκή Ένωση αποτελεί κοινή ευθύνη. Απαιτεί από όλα τα θεσμικά όργανα της ΕΕ, τα κράτη μέλη και τους οργανισμούς της ΕΕ να ενώσουν τις δυνάμεις τους και να κινητοποιηθούν, σε συνεργασία με την κοινωνία των πολιτών και τις οργανώσεις γυναικών, τους κοινωνικούς εταίρους και τον ιδιωτικό τομέα.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο⁸⁶ και το Συμβούλιο⁸⁷ έχουν αποδείξει την προσήλωσή τους στην ισότητα των φύλων με διάφορα ψηφίσματα και συμπεράσματα, με τα οποία καλούν την Επιτροπή να υιοθετήσει μια ευρωπαϊκή στρατηγική για την ισότητα των φύλων και να ενισχύσει τη συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου σε όλους τους τομείς πολιτικής.

Για να επιτευχθεί πρόοδος όσον αφορά την ισότητα των φύλων και για να εξακολουθήσουν τα θεσμικά όργανα της ΕΕ και τα κράτη μέλη να πρωτοστατούν παγκοσμίως στα θέματα αυτά, πρέπει να καταβάλουν από κοινού προσπάθειες προκειμένου να εμβαθύνουν τη συνεργασία τους με την κοινωνία των πολιτών, συμπεριλαμβανομένων των κινημάτων και των οργανώσεων των γυναικών, των διεθνών οργανισμών και των κυβερνήσεων.

Η Επιτροπή καλεί το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο να πραγματοποιήσουν εγκαίρως τις εργασίες τους σχετικά με τις υφιστάμενες και τις επικείμενες προτάσεις της Επιτροπής. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να χρησιμοποιήσουν κάθε μέσο που έχουν στη διάθεσή τους, ιδίως τις δυνατότητες που τους παρέχει η ενωσιακή χρηματοδοτική στήριξη, και να εξασφαλίσουν τη βελτίωση της ισότητας των φύλων.

Οι βασικές δράσεις που παρουσιάζονται στην παρούσα στρατηγική θα επικαιροποιούνται και θα συμπληρώνονται τακτικά. Η εφαρμογή τους θα παρακολουθείται και η πρόοδος θα καταγράφεται σε ετήσια βάση. Οι σχετικές εκθέσεις θα λειτουργήσουν ως **ετήσια πολιτική καταγραφή της προόδου που έχει σημειωθεί**. Οι ετήσιες εκθέσεις, εκτός από παραδείγματα ορθής πρακτικής στα κράτη μέλη, θα περιλαμβάνουν επίσης σχετικά δεδομένα, μεταξύ άλλων από την Eurostat και το Eurofound, καθώς και δείκτες για τη μέτρηση της προόδου, με βάση τον ετήσιο δείκτη του EIGE για την ισότητα των φύλων στην ΕΕ. Το EIGE θα παρέχει επίσης δεδομένα και έρευνες που θα τροφοδοτούν την τεκμηριωμένη χάραξη πολιτικής των θεσμικών οργάνων της ΕΕ και των κρατών μελών.

Αν ενώσουμε τις δυνάμεις μας, μπορούμε να επιτύχουμε πραγματική πρόοδο έως το 2025 προς την επίτευξη μιας Ευρώπης στην οποία γυναίκες και άνδρες, κορίτσια και αγόρια, σε όλη την

---

⁸⁵ Η μέτρηση πραγματοποιείται σύμφωνα με τον δείκτη του ΟΟΣΑ που αφορά την πολιτική για την ισότητα των φύλων. Ειδικά για την ανθρωπιστική βοήθεια, η Επιτροπή εφαρμόζει τον δικό της ανθρωπιστικό δείκτη σχετικά με το φύλο και την ηλικία.

⁸⁶ Ορισμένα από τα πρόσφατα ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με την ισότητα των φύλων είναι τα εξής: ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου [2019/2870\(RSP\)](#), της 30ής Ιανουαρίου 2020, σχετικά με το μισθολογικό χάσμα μεταξύ των φύλων· ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου [2019/2855\(RSP\)](#), της 28ης Νοεμβρίου 2019, σχετικά με την προσχώρηση της ΕΕ στη σύμβαση της Κωνσταντινούπολης και άλλα μέτρα για την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών· ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου [2016/2249\(INI\)](#), της 14ης Μαρτίου 2017, σχετικά με την ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών στην Ευρωπαϊκή Ένωση κατά την περίοδο 2014-2015.

⁸⁷ Ορισμένα από τα πρόσφατα συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με την ισότητα των φύλων είναι τα εξής: συμπεράσματα του Συμβουλίου, της 10ης Δεκεμβρίου 2019, για την ισότητα των φύλων στις οικονομίες της ΕΕ: Η μελλοντική πορεία — Απολογισμός 25 ετών εφαρμογής του Προγράμματος Δράσης του Πεκίνου· συμπεράσματα του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 2019, για την οικονομία της ευημερίας· συμπεράσματα του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2019, με τίτλο «Γεφύρωση του μισθολογικού χάσματος μεταξύ των φύλων: κυριότερες πολιτικές και μέτρα».

πολυμορφία τους, θα είναι ίσοι — όπου θα είναι ελεύθεροι να χαράζουν την πορεία που επιλέγουν στη ζωή τους και να αξιοποιήσουν πλήρως τις δυνατότητές τους, θα έχουν ίσες ευκαιρίες ανέλιξης και θα μπορούν να συμμετέχουν ισότιμα και να αναλαμβάνουν ηγετικό ρόλο στην ευρωπαϊκή κοινωνία μας.